

ගිහි වනේ සිට නිවන් දකින්න නිබන්ධ හරි මග කුමක්ද - පළමු කොටස
What is the ideal way to attain Nirvana leading a lay life - Part 01

ප්‍රශ්නය: මේ ගිහි වතක ඉදගෙන, අපේ කටයුතුන් කරදරයක් නැතුව කරගෙන, හැකි ඉක්මණින් – අප්‍රමාදව නිවන් දකින්න නියෙන හරි මග මොකද්ද?

Question: What is the ideal way to achieve Nirvana without delay, while attending to the day to day activities of lay life.

As we have no idea as to when this human life will be over. We have understood that we have to accomplish the Noble path, in this life it self and we are so passionate about it. Therefore, we want to act fast without any delay, and for that Venerable Sir, will you be kind enough to tell us the way.

ඔවු, ඒක හරි! දැන් අපිට දැනගන්න අවශ්‍යය වෙන ක්‍රමය, ඒ කියන්නේ මේ නිවන් දැකීමට දැන් පැවිදි වෙන්නම අවශ්‍යය නෑ!

That is right. Now, we need to know the Path. You see, one does not necessarily need to become a monk to achieve Nirvana.

ගිහි වනේ ඉදන් ඕන තරම් නිවන් අවබෝධ කරලා නියෙනවා, තමන් ගේ අඹු – සැමි ජීවිත ගත කරලා නියෙනවා, පවුල් ජීවිත ගත කරලා නියෙනවා,

Many lay persons have actually achieved Enlightenment, leading their family life as husband and wife.

එහෙමමත් වෙලා, අනාගාමී ඵලයට පත් වෙලන් ඉදලා, පසුව මේ කෙළවර කරලා නියෙනවා

Some have been living family lives and then became Never Returners (Anāgāmi) and completed their Samsaric journey subsequently.

අන්තිමට අර්හත්වයට පත් වෙලාත් කෙළවර කරලා නියෙනවා – ගිහි වනේමත් ඉදගෙන!

They have become Arahants and completed their Samsaric journey, while leading a lay life.

මේ බුද්ධ සාසනයේ එහෙම පෙන්වලා නියෙනවා. ඉතින් අපිට කොඪි ක්‍රමයෙන් හරි ඕනේ එතකොට හරි ආකාරවම නිවන් මග පැහැදිලි ව නියෙන්න ඕනේ.

There have been many such instances in this Lord Buddha's dispensation. Whatever way we are going to take towards Nirvana, we should be able to see beforehand, very clearly where we are heading.

දැන් අපි අද බැලුවොත් එහෙම, අද නිවන් මග හැටියට වචනවා නානාප්‍රකාර ක්‍රම.

Now if you look around, you can see different different people practising all sorts of things to achive Nirvana.

නමුත් ඉතින්, උන්වහන්සේලාගෙන් හරි ඇහුවොත්, අපේ ස්වාමීන්වහන්සේලාත් ඕනේ තරම් වඩනවා නේ, යථාර්තය ම – අවංකව ම ඇහුවොත් එහෙම මාර්ග – එල අවබෝධයක් හෝ ධ්‍යාන ලැබීමකට හේතු ක්‍රමයක් අහු වෙලා තියෙනවාද කියලා “අපි තව බලාපොරොත්තු වෙනවා, තව වඩනවා” ඒ වාගේ උත්තරයක් ඒගොල්ලෝ දෙනවා.

Many Monks also practise different methods, however if we inquire them, as to if they have truthfully and honourably grasped a method to encounter Mārgapāla (the 4 stages of enlightenment) or Jhāna, they might say they are still expecting them or they are still practising or some other answer of that sort.

එහෙම නැත්නම්, සමහර කෙනෙක් සමහර වෙලාවට, “අපි ඒක ලබලා තිබෙන්නේ!” කියලා නොයක් තර්ක – වාදන් ඉදිරිපත් කරනවා.

Or in some other instances, one would even go in to arguments and debates after claiming to have achieved the Arahantship.

නමුත් අපි ඇහුවොත් එහෙම, “හොඳයි, ඒකේදී රාගය – ද්වේෂය – මෝහය දුරු වෙලා තියෙන බවට සහතිකද?” කියලා ඇහුවොත්, යම් තරමකින් – එතකොට නම් ඒකට උත්තරයක් එන්නේ නෑ! එක්කෝ, චරිත ලක්ෂණය බලනකොට, සුලු දේටත් කීපෙනවා, ගැටෙනවා, ඇලීම සහගත බව බැලුවොත් හුඟාක් වැඩියි.

However, if we question them, whether they are certain as to the annihilation of their Raga (Greed), Dwesha (Aversion), Moha (Delusion), we will get, no convincing answer. Or if you observe their behaviour, they are getting angry, even at the slightest provocation. Act hostile. They seem to be very much impassioned as well.

ඉතින්, ඇලීමයි ගැටීමයි යම් තැනක තියෙනවා නම්, මුලාවත් එනන! ඉතින් ඒ නිසා අපිට එහෙම එකපාරට නිගමනයක් කරන්න බෑ, බාහිරින් මොනවා හරි දැනගන්න පලියටත්, එහෙම එලයක් ලැබුවාද කියලා.

If one is impassioned and conflicting, delusion is very much present as well. Therefore, we cannot really conclude, just by looking from the outside, whether someone has actually achieved such a state or not.

ඉතින්, ලැබුවා නම් තමන්ට ම දැනගන්න ඕනේ ඇලීම ගින්නක් හැටියට, ගැටීම ගින්නක් හැටියට, මුලාව ගින්නක් හැටියට වැටහිලා තියෙන්න ඕනේ!

Thus he himself should be able to understand that the desire, anger and delusion as fires which can cause great destruction.

ඉතින් ඇලීම ගින්නක් හැටියට වටහා ගන්නා නම් හරියට හරි! ප්‍රධාන තැන! මොකද, ගැටීමට මුල ඇලීම. ඇලීම යම් තැනක නැත්නම්, ගැටෙන්න දේකුත් නෑ! එහෙනම්, මුලා වෙන්න දේකුත් නෑ!

If one sees the desire as a harmful fire, that's very much everything. The key. Because, the anger stems from desiring something. If one is not impassioned by desire, then there is no reason for anger to creep in. Thus, there would be no delusion as well.

එහෙනම්, පළමුව අපි එකක් කරගන්න ඕනේ, **ඈලීම දුරු කරගන්න ක්‍රමයක්** තියෙන්න ඕනේ, අපේ බාසාවෙන් කියනවා නම්.

So in simpler terms, we have to have a method to keep us from giving in to desires, before anything else.

ඈලීම දුරු කරගන්න පුළුවන් නම් යම් ක්‍රමයක් තුළින්, අන්න ඒ ක්‍රමය අපි දැනගන්න දාට, අපිට පුළුවන් කම ලැබෙනවා ඒ ටික කරන්න.

If we get to know some way to effect renunciation or dispassion, we will no longer be impassioned by worldly things.

හැබැයි, ඕක ඈලීම දුරු කරගෙන තියෙන්නේ අපේ මේ බුද්ධ සාසනයේ ප්‍රතිපත්ති පුරනවා කියලා ඔය වන පුරලා නෙමෙයි!

However, the dispassion has been achieved in this Lord Buddha's dispensation, not by observing the commitment to abstain from immoral acts.

සිල් වනක පිහිටගෙන ඉඳලා විතරක් ඈලීම දුරු වෙලා නෑ!

Commitment to abstain from immoral acts alone has not facilitated dispassion.

දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ලඟට ගිය සමහර කට්ටිය, එක්කෝ දාමරිකයෝ,

Some of the people who came before the Lord Buddha have been thugs.

බුදුරජාණන් වහන්සේවත් පසුව පලලා මරලා දානවා, කකුල් දෙකෙන් අල්ලලා ගඟෙන් එහා පැත්තට විසි කරනවා කියලා තමයි ආලවක යක්ෂයා ඉඳගත්තේ,

When first encountered the Lord Buddha in his adobe, Alawake Yakkha actually threatened the Lord Buddha to rip open his heart and take him from his feet and fling him to the other side of the river.

ආයි මේ සිල් අරන් ඉඳගත්තා – සිල් සමාදන් වෙලා ඉඳගත්තා නෙමෙයි එහෙම!

There was no observance of any precepts or any reverence whatsoever.

අංගුලිමාල බුදුරජාණන් වහන්සේ ලඟට ගිහිල්ලා “මහණ හිටපිය මේ යන්නේ නැතුව!”, කියලා ඉඳගත්තේ කඩුවත් උස්සාගෙන, ඇඟිලි මාලේ කරේ දාගෙන.

Āṅgulimāla drew his sword and chased the Lord Buddha with a necklace of human fingers around his neck.

නමුත් බණ පද කීපයක් අහනකොට මූලධර්මය තේරුම් ගත්තා. **ඊට පස්සෙයි සංවරත්වය ලැබුවේ.**

But after hearing a few Dhamma verses, they understood the basic principles of Dhamma. Only then, they became restrained.

එහෙනම්, මේ ධර්මය අවබෝධ කරගැනීමේ දී අපට හොඳට පැහැදිලි කරුණක් තමයි, අපි **සිල් වනක ඉඳලා ධර්මාවබෝධ කළා නෙමෙයි!**

Hence, it is quite clear that Dhamma has not been understood while observing some commitment to abstain from immoral acts or similar ritualistic practice.

යම්කිසි මූලධර්මයක් අවබෝධ කරගන්නා. ඒ අවබෝධයන් එක්කලා නැඟුනා “සංවරවිදේන සීලං” කියලා සීලයක්.

Some basic principle was understood and from that emerged a kind of discipline to the mind, word and body.

“යං සමාදානං තං වතං” – යම් සමාදානයක් ඇත්ද, ඒක වතකි.

If we are abstaining from something with effort, that is a commitment.

“සංවරවිදේන සීලං” – සංවරත්වයේ පිහිටීමක් ඇත්ද, එය සීලයකි.

If a kind of discipline is acquired, without having to observe any commitment, that is called Sīla or the preferred kind of morality in Buddhism.

දැන් අද වත – සීලය කරගෙන තියෙන්නේ. “සිල් සමාදන් වෙනවා” කියලා වචනයක් අපේ තියෙනවා.

Nowadays, the commitment to abstain from immoral acts has been taken as the Sīla or the morality, we even call such ritualistic practice as observing Sīla.

සිල් වත සමාදන් වෙනවා, සිල් කියන එක සමාදන් වෙන එකක් නෙමෙයි, සිල් කියන එක පිහිටන එකක්!

A commitment, you might be observing for a given period. But it is not the case for Sīla, or morality. Once emerged, it will persist, no matter what.

දැන් අපි හිතමුකෝ මෙහෙම දෙයක්, අපි යම්කිසි දෙයක් අපි අතින් සිද්ද වෙනවාට, ඒක පාපයක් නම් – වරදක් නම් අපි ඒක සිද්ද නොවෙන්න අපි යම්කිසි වැඩපිළිවෙලක් හදා ගන්නවා – වතක්.

Say we want, to not commit some unwholesome deed. To avoid, committing that deed, we come up with some action plan, that is a commitment to abstain.

“මම නම් ජීවිතය ගියත් මෙන්න මේක වැරදියි කියලා, මේ පෙත්වපු – සම්මත කරපු මේ වරද මං කරන්නේ නෑ!”

"Even if I die, I would not do this deed, which is supposed to be wrongful"

“ජීවිතේ නැති වුනත් මං සත්ත්ව ඝාතනය කරන්නේ නෑ, හොරකම් කරන්නේ නෑ, සුරා-සුදු-දුරාවාර කරන්නේ නෑ, බොරු කියන්නේ නෑ, මත්පැන් බොන්නේ නෑ!” දැන් මේ විදිහේ අපි එක එක නිගමන කරගන්නවා.

Even if I'd have to die, I'll never kill, I'll never steal, I'll never gamble or indulge in any sort of bodily misconduct. I'll never lie or consume intoxicants.” We conclude on such commitments or resolutions all the time.

දැන් ඒ කියන්නේ අපි එතකොට අපි සත්තු මරන්නේ හේතුවක් උඩ, ප්‍රාණඝාත කරන්නේ හේතුවක් උඩ, හොර-මැර-වංචා කරන්නේ, ඒක හේතුවක් තියෙන්න ඕනේ. නැත්නම් කරන්න හේතුවක් නෑ! සුරා-සුදු-දුරාවාර කරන්නේත් මොනවා හරි හේතුවක් උඩ.

Which means we are killing animals because of a reason, we have a reason for killing. For stealing, thuggery and deceit for all these, there has to be a reason. Without a reason, no one will commit these deeds. Ill deeds such as gambling, drinking, bodily misconduct are all committed based on a reason.

ඒ හේතුව කියන්නේ, හේතුව අපිට ප්‍රිය-මනාප නම්, ඒක ආස්වාදජනක නම්, ඒක වටිනවා නම්, ඒ වටිනා දේ නිසා නේ අපි ඒක කරන්නේ.

What this reason is... You see, if that reason is pleasurable, if it's presumed worthy...

We do these things because we think, it is worth doing so, Ain't it?

යමක් නොවටිනවා කියලා දැනගන්න දාට අපිට ඕනෑකමක් නෑ නේ ඒක කරන්න!

If we get to know that, doing some thing is totally not worth, then we will never be prompted to do that.

එහෙනම්, වටිනාකමක් තියෙනවා ද නැද්ද කියලා දැනගන්නේ අපි විසින් ඔය හික්මලා ඉන්න කැල්ලක ඉඳලා කොච්චර හිටියත් ඒක කෙරෙන්නේ නෑ!

Thus we have to know for sure if it's worthy or not. Just committing our selves to abstain from ill deeds will not really work.

ඒ සඳහා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කලා එක්තරා ධර්මයක්.

For this purpose, Lord Buddha preached a particular piece of Dhamma.

“අට්ඨකාරා තීනිපදා සම්බුද්ධේන පකාසිතා” – අකුරු අටක්, පද තුනක් බුදු වරයන් වහන්සේලා ප්‍රකාශ කලා.

“Attakkara theenapada Sambuddhena pakasitha” which means, the Buddhas preach three words with eight letters.

“නහි සීල වතං හෝතු උප්පජ්ජංති තථාගතා” – සීල වතක් දෙන්න තථාගතයන් වහන්සේ ඉපදිලා නෑ!

"...na hi sila vatan hotu uppajjatthi Tathagata“, which means, Buddha is born not just to show how to lead a life committing to abstain from immoral deeds.

“අට්ඨකාරා තීනි පදා සම්බුද්ධේන පකාසිතා” – අකුරු අටක්, පද තුනක් බුදු වරයන් වහන්සේලා ප්‍රකාශ කලා. මෙන්න කරපු දේ!

“Attakkara theenapada Sambuddhena pakasitha” The Buddhas preached three words with eight letters. This is what they have done.

එහෙනම්, අපිට යථාවබෝධය ලබා ගන්නා නම්, අන්න අර වටිනාකමක් තියෙනවායි කියන එක හිතෙන් අහක් වෙලා ගිය දාට, යථාවබෝධය ලබා ගන්න ධර්මයක් දේශනා කලා

We become enlightened, only when we realise that, the worldly things are in fact not worth, as we think they are. Dhamma has been preached to facilitate, the enlightenment.

මෙන්න මේ ධර්මය හරියට ශ්‍රවණය කළා නම්, එදාට අපි දැනගන්නවා “**අපි මේ වටිනවා යි කියලා හිතාගෙන ඉඳලා තියෙන්නේ කිසිම වටිනා කමක් නැති දේවල් වලට!**”

When we'll have properly heard this Dhamma, we will come to know, that we have thought of the worldly things as so precious, as opposed to their true nature.

මෙන්න මේ අවබෝධය කවදා හරි ආවා නම් අපිට ඒ ධර්මය තුළින්, වටිනාකම බැහැලා යනවා.

If this understanding is emerged from such Dhamma, the magnitude of importance we give the worldly things will subdue.

පළමු වටිනා කම බැහැලා ගිය දාට, ඒක වටිනවායි කියලා හිතාගෙන කරපු තරමක් වැරදි ඔක්කෝම ඉවරයි!

When this firstly happens, if we had previously committed ill deeds over something that we considered important, such ill deeds will definitely vanquish.

එහෙනම්, සෝවාන් පුද්ගලයා අත්හැරපු වැරදි ගණන ඇහුවොත් එහෙම, අපිට කියන්න අපේ කටවල් නෑ!

Accordingly, if we are to express the extent of the ill deeds, that would no longer be committed by a Stream enterer (Sotāpanna), we will run out of mouths.

මොකද හේතුව? අප්‍රමාණ ව, අසීමිතව වටිනාකමක් හිතාගෙන ඉන්න සාමාන්‍යය ලෝකයා, නැත්නම් “පොතුප්ප්ප්ප්” කියන, “**පෘතග්ජන**” කියන පුද්ගලයා, එයාට **මේ ලෝකේ අසීමිත වටිනාකමක්**, සීමාවක් නෑ වටිනවා කියන දේවල් වල.

The reason being, the inept worldly people (Pruthagjana) who have given the worldly things the utmost importance. For them there is no limit to the extent of precious things, unlimited amounts of importance given.

එහෙම ස්වභාවයක නමයි සාමාන්‍යය මනුස්සයා ඉන්නේ.

The inept worldly beings are in that sort of a mentality.

කවදා හරි මේ ධර්මාවබෝධය හරියට ලබා ගන්න දාට, එයාට “**අනේ, මේ නොවටිනා දෙයකට නේ වටිනවායි කියලා හිතාගෙන මෙව්වර කල් හිටියේ!**” කියන හැඟීම එනවා.

Someday, if Dhamma has been understood, he will come to realise that all this while, he has given such immense importance, only to some petty worthless things. This thought would come in to being.

අන්න එයාට එක්තරා මට්ටමක නොවටිනාකමක් වැටහිලා එනවා, ධර්මාවබෝධය තුළින්.

A sense of worthlessness of worldly things is emerging through the understanding of Dhamma.

අන්න ඒ වටිනාකම යම් තරමක් බැහැලා ගියා නම් ධර්මාවබෝධය තුළින්, වටිනාකමක් තියෙනවා කියලා, අසීමිතව වටිනාකමක් හිතාගෙන හිටපු එයිට ඉස්සෙල්ලා මොහොතේ ඉඳලා තිබුණ යම් තරමක් බලාපොරොත්තු තිබුණා නම්, කෙළෙස් තිබුණා නම්, ඔක්කෝම බිඳිලා ගිහින් ඉවරයි!

So when the extent of importance given to worldly things lessens through understanding Dhamma, from the earlier point in which, an unlimited importance had been given, had there been some amount of aspirations, some amount of defilements, All those have been abandoned.

එහෙනම්, ඒ බිඳිවීම කෙළෙස්, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා “මහා මුහුදට ඇඟිලි දෙක දාලා වතුර ටිකක් උඩට අරගත්තනාම, ඇඟිලි දෙකේ ගැවෙන වතුර බිංදුව විතර ඇති සෝවාන් පුද්ගලයා ගෙන් ඉතුරු වන හරිය! ගෙවෙන හරිය මේ මහා මුහුදේ ජලය විතර ඇති!”

Commenting on those defilements, Lord Buddha says, the amount of defilements that still remains intact, in the case of a stream enterer is analogous to the amount of water that remains in the finger tips, after you have dipped and taken out, your fingers in to the mighty ocean. The extent that has been shattered is equivalent to the amount of water that is there in the mighty sea.

එහෙනම්, අපි කොහොම විග්‍රහ කරන්නද? මේ මහ පොළොවෙන් නිය පිටට පස් පොඩ්ඩක් අරගත්තොත්, වැලි පොඩ්ඩක් අරගත්තොත්, සෝවාන් පුද්ගලයාට තව ගෙවන්න තියෙන හරිය ඒ නිය පිට තියෙන වැලි ටික විතර ඇති, පස් ටික විතර ඇති! ගෙවීම හරිය මේ මහ පොළොවේ පස් ටික විතර ඇති! මෙහෙම උපමා පෙන්වලා තියෙනවා.

How do we even start to explain then? If we put some sand on a finger nail, the much that is still there for the stream enterer to get rid of is equivalent to the amount of sand on the finger nail, the much that has already been abandoned is equivalent to all the grains of sand on the mighty earth.

එහෙනම්, එතකොට සෝවාන් පුද්ගලයා කොච්චර ගෙවලා තියෙන්න ඕනේද?

If that is the case, isn't it astronomical, the much that a stream enterer has already gotten rid of, out of the total amount of defilements that were there originally.

එහෙනම්, අපිට දැන් හිතාගන්න බෑ, සෝවාන් පුද්ගලයාත් මේ අඹු-දරුවන් හදාගෙන ජීවත් වෙනවා, මෙහෙම ගෙවල්-දොරවල් වල ජීවත් වෙනවා, කාම ලෝකයේ ජීවත් වෙනවා, ඉතින් එයාගේ ගෙවීම එකක් අපිට පේන්නේ නෑ නේ! බැලුවහම පේන්නේ නෑ.

This is almost inconceivable to us, when we see the stream enterers leading family lives, living in the household, in the realms of form / physical senses (kāma-loka). The much that has been abandoned, is not really conspicuous. It's very much not vividly seen.

කුක්කුට මින්න වැද්දා ගේ බිරිඳ අර මස් වැද්දෙක් එක්කලා පැහැලා ගිහිල්ලා, මහ කැලේ ඉඳලා, දරුවෝ 10 දෙනෙකුත් හදාගෙන, අර මස් වැද්දාට උදවු උපකාර කරගෙන ජීවත් වුනා.

The wife of the hunter gatherer, Kukkuta Mitta. She eloped in to some forest with a hunter gatherer, even had 10 kids, was helping her husband with his livelihood.

දැන් එතකොට මහ පොළවේ පස් තරම් ගෙවුනු, නිය පිට පස් තරම් නියෙන කෙනෙක්, හත් අවුරුද්දේදී සෝවාන් වෙච්ච කෙනෙක් ඒ කුක්කුට මිත්ත වැද්දා ගේ බිරිඳ.

Look here, this is someone that has only got the defilements equivalent to the much on the finger nail, as compared to those on the mighty earth. Some one who became a stream enterer at the age of seven, this Kukkuta Mitta's wife.

එහෙනම්, ගෙව්ව්ව් ටික එච්චර ගෙවුනා නම්, එතකොට ඉතුරු තිබුණේ ඔච්චර නම්, ඒ ඉතුරු තිබ්ව්ව් පොඩ්ඩෙන් අනික් අයට එහෙම ජේතවාද දැන් වෙනසක් වෙන ඒවා?

If that is the much that has been abandoned and this is the much that still remains to get rid of, from the much that is still there, can some one really notice a difference?

“සිටු කුමරියක් මස් වැද්දෙක් එක්ක පැනලා ගිහිල්ලා, කැලේට ගියා සෝවාන් වෙච්ච කෙනෙක්, එයා මහ පොළවේ පස් තරම් ගෙවලා, නිය පිට පස් තරම් තව ගෙවන්න ඉතුරු වෙලා නියෙන කෙනෙක්!” කියලා එහෙම කිවුවොත්, අපිට ඔප්පු කරන්න හේතු-සාධක නියෙනවාද?

A daughter of a provincial ruler, eloped with some hunter gatherer, someone who has already been a stream enterer. from the much that is still there, can some one really notice a difference? Do we have evidence to prove if she's really what she's said to be.

එහෙනම් මේකයි කාරණය, අපි අල්ලාගෙන තියෙන ඒවා – අපේ තියෙන බලාපොරොත්තු, ලෝකයට බැඳිලා තියෙන බැඳීම් වලින් අර මහා පොළවේ පස් තරම් තියෙන හරියක් අපිට ජේතේන් නැති හරිය, අපිටම හිතා ගන්න බැරි හරිය – කොච්චර අපි බැඳිලා ද ඉන්නේ ලෝකෙට කියලා.

So this is the thing. The things that we are attached to, from our aspirations, from our bonds to the worldly things. What's equivalent to the grains of sand on earth is, what's not visible to us, the inconceivable part, as to how much bound we are to the worldly things.

මෙන්න මේ නිසයි අර අහක් වුනේ අංගය නොපෙන්නා හැරියේ. අපිට හිතාගන්න බැරි හරියක් අහක් වුනා.

That is why, the much that has been already removed, is not understood by our minds. A conceivable amount has already been set aside.

දැන් අපි ආසාව – “ඔයාලා ආසද?” “මං නම් මොනවාට වත් ආසා කරන්නේ නෑ!” එහෙම කියන කෙනාගේ හොයලා බැලුවොත් එහෙම ආසාවල් කොච්චර තියෙනවාද, බලාපොරොත්තු කොච්චර තියෙනවාද මේ ලෝකෙන් යමක් භුක්ති විඳින්න කියලා, අප්‍රමාණ තියෙනවා! නමුත් එයාට තේරෙන්නේ නෑ “එච්චර බලාපොරොත්තු ඇතුව ද මම ඉන්නේ?” ඔන්න ඕක තේරෙන්නේ නෑ!

For instance, when someone claims that he does not desire anything, if we look closely, into his amount of desires, in to the amount of aspirations to relish worldly things, they would be insurmountable, without his knowledge even. "Am I really living with that much aspirations?" This insight doesn't really occur to him.

ආසාව කියන එක නව විදිහකින් කියනවා නම්, අපි මේ ලෝකේ යමක් බලාපොරොත්තු වෙනවා.

The desires in other words would mean the aspirations we have in terms of the worldly things.

මෙන්න මේ බලාපොරොත්තු වෙන **ඒවා අවිද්‍යා සහගත, තෘෂ්ණා සහගත යම් තරමක් ඇත්ද, මෙන්න මේ ටික අපි සසර ගමනට ගෙනියනවා.**

The extent to which these aspirations are driven by ignorance and greed will drag us down the samsaric journey.

අවිද්‍යාවෙන් – තෘෂ්ණාවෙන් අපි ලඟ ඇති වෙන යම්තාක් බලාපොරොත්තු ඇත්නම්, ඒවා තමයි අපි සසර ගමනට ගෙනියන මූලධර්මය!

If we have got aspirations caused by ignorance and greed, these are the elements which take us further and further into the samsara.

ඔන්න ඔය බලාපොරොත්තුව බිඳහැරුණු දාට සසර ගමනට ඇදගෙන යන්න තිබිවිච බලාපොරොත්තු, නැත්නම් ආසාවලේ ඉවරයි! ඇලීම ඉවරයි! **මෙන්න මේ ටික අයිත් කරන්න ඕනේ හරිය.**

When these aspirations have been annihilated, all the desires and aspirations which were there to drag us to the samsara, are over. No more enchantment. This is what that has to be removed.

දැන් **නිවන බලාපොරොත්තු වෙන කෙනාට, ඒ ටික (නිවන ගැන බලාපොරොත්තුව) අයිත් කරලා බෑ! ඒක නිවනට හේතු වෙන හරිය.**

If you are aspiring Nirvana, then you shouldn't be removing that particular aspiration. That facilitates the achievement of Nirvana.

ලෝකය බලාපොරොත්තු වෙන කෙනාට තියෙනවා “**ඡන්ද රාගයක්!**” ඒ ඡන්ද රාගයෙන් ලෝකය බලාපොරොත්තු වෙනවා. “**ඡන්ද සෘද්ධිපාදයෙන්**” නිවන බලාපොරොත්තු වෙනවා.

The one who aspires worldly pleasures, has a longing for sensual desires (Chanda Raga). From the longing for sensual desires, worldly pleasures are sought after. From the longing for Nirvana (Chanda iddhipādā), Nirvana is aspired.

ඔය “**බලාපොරොත්තු**” තෝරා ගන්න ඕනේ. “ඡන්ද සෘද්ධිපාද” කියලා කියන්නේ සත් නිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්ම වලට අයිති එකක්, සතර සෘද්ධිපාද වලට අයිතියි. ඒක අවශ්‍යයි! ලෝකය බලාපොරොත්තු වෙන්නේ අවිද්‍යාවෙන් – තෘෂ්ණාවෙන්! මෙන්න මේ වෙනස තෝරාගන්න ඕනේ.

These different aspirations have to be differentiated. The longing for Nirvana (Chanda iddhipādā) is a part of the 37 attributes conducive to the Awakening (Sattis Bodhipakkhiya dhammā). A part of the four bases spiritual power (Sathara iddhipādā). That is something needed. The worldly pleasures are sought after with ignorance and greed. This distinctive difference has to be clearly identified.

එහෙනම්, ලෝකයට අයිති මොනවාද?

Now then, what is included within the umbrella term called 'world' from Dhamma perspective.

ඇස ලෝකයට අයිතියි, කන ලෝකයට අයිතියි, දිව ලෝකයට අයිතියි, නාසය ලෝකයට අයිතියි, කය ලෝකයට අයිතියි, මන ලෝකයට අයිතියි.

The world includes; the eye, the ear, the tongue, the nose, the body, the mind.

එහෙනම්, ලෝකය බලාපොරොත්තු වෙන්නේ මොකටද? ඒවා මොකටද අපිට? රූප බලන්න, ශබ්ද අහන්න, ගඳ-සුවඳ දැනගන්න, රහ දැනගන්න, ස්පර්ශ දැනගන්න, ඔය දැනගන්න ඒවා ගැන හිතන්න.

What are we searching for, from the world? Why do we need whatever that is? To see objects, to hear sounds, to smell odor, to taste flavours, to feel touch, to think of the above.

ඔන්න ඔය කාරණා ටික බාහිර ලෝකයේ තියෙනවා. ඔය ටික බුක්ති විදින්න අවශ්‍යය කරන ටික අපි ලඟ තියෙනවා. ඒ බලාපොරොත්තුව නිසා කර්ම ශක්තියකින් නිපදෙවුවා.

These things are out there in the external world. We have got the conducive organs, to consume those. Because of the aspiration for sensual desires, such have been made by Kammic energy.

ඇස-කන-දිව-නාසය-ශරීරය-මන අපි ලඟ තියෙනවා, ලෝකේ භුක්ති විදින්න. ඔය ටික හදා ගත්තේ ලෝක භුක්තිය අවශ්‍යය නිසා.

We have got the eye, ear, tongue, nose, body, mind to consume the world. These sensual organs have been originated, in order to consume the worldly pleasures.

එහෙනම්, ඇස – කන – දිව – නාසය -ශරීරය – මන කියන ඒවායින් රූප – ශබ්ද – ගන්ධ – රස – ස්පර්ශ – ධර්ම කියන මේ ලෝකේ තියෙන ඒවා ලොවත්ත අපි යම් තරමක් බලාපොරොත්තු වෙනවා නම්, ඒ තාක් කල් **ලෝකයේ නික්ම යන්න බෑ!**

From the eye, ear, tongue, nose, body and mind, we harness the visual objects, sounds, odor, flavours, touch and mental objects, that are out there in the world. As long as we have a longing for cognition of these senses, in order to generate pleasure, we cannot really escape the world.

ලෝකේ පැවැත්මට හේතුව, අපි හිතාගෙන හිටියත්, කැමති වුනත් – නැතත්, මොන ආගමේ කිවුවත්, ආගම නොකිවුවත්, කෝකේ කිවුවත්, ඇස – කන – දිව – නාසය – ශරීරය – මන කියන මේවායින් යම් තාක් කල් රූප – ශබ්ද – ගන්ධ – රස – ස්පර්ශ – ධර්ම බලාපොරොත්තු වෙනවාද, අවිද්‍යාව නිසා, තෘෂ්ණාව නිසා බලාපොරොත්තු වෙනවා නම්, ඒවා හොඳයි කියලා බලාපොරොත්තු වෙනවා.

This is the reason for the existence in the world, irrespective of whether we like it or not, irrespective of whether it has been stated by a religion, or not, as long as we aspire for sensual desires, from our sensual organs, if we are aspiring those with ignorance and greed, we presume they were to be worthy.

අන්න ඒ බලාපොරොත්තුව අපි ලඟ යම් තාක් නියෙනවා නම්, ඔය බලාපොරොත්තු කන්දරාව නිසා තමයි අපේ පැවැත්මට හැදෙන්නේ, **අවිද්‍යාවෙන් – තෘෂ්ණාවෙන් බැඳගන්නවා කියන්නේ, ලෝකේ බැඳෙන්නේ ඕකෙන්.**

As long as we have those aspirations, because of the aggregation of those aspirations, our existence persists. This is what is meant by being bound to the world by ignorance and greed.

මෙන්න මේ නිසා, මෙන්න මේ නියෙන බලාපොරොත්තු සමූහය කොච්චර ද කියනවා නම්, දැන් අර එහෙනම් **“මං මොනවාටවත් ආසා නෑ!” කියලා කියන කෙනා, බලන්න බලාපොරොත්තුවක් නැද්ද ඇහෙන්න?**

The extent of these aspirations are so immense, such that, even the one who claims to have no visual desires, would aspire to see from his eyes.

හොඳයි, එක දෙයක් බැලුවාට පස්සේ, “දැන් ඇති!” කියලා හිතෙනවාද? අප්‍රමාණයි, කොච්චර බැලුවත් මදි!

After seeing something, will that be enough? No, the aspirations are limitless. Seeing enough, is never enough.

පොඩ්ඩක් සද්දයක් ඇහුණොත් ඒ පැත්ත බලනවා, මොකටද බලන්නේ? ඒක මොකද්ද කියලා දැනගන්න ආසාවේ.

If one hears a sound, he would look towards that direction. Why? Want to know what made that sound, the aspiration for cognition.

දැනගන්නට පස්සේ? ඒක වැදගත් දෙයක් ද කියලා හොයලා – බලලා, වැදගත් දෙයක් නම් යළි – යළි බලනවා, තව – තවත් බලන්න ආසා වෙනවා.

After knowing what made the sound, and sizing it up, if its decided as important, he will look at it again and again. Want to see more and more.

රැස් කරගන්නත් ඕනේ, රැස් කරගන්නත් බලනවා. විදින්නත් ඕනේ, විදින්නත් බලනවා.

Want to acquire and accumulate. Then look to accumulate. Want to enjoy them. Then look for enjoyment.

ඉතින්, මතු පතන්නත් හොඳ දෙයක් ද කියලා ඒ පැත්තේ හොය-හොයා හොදිසි කරනවා.

Without stopping there, then he checks up if it's worth wishing for, in the future as well.

මෙන්න මේ විදිහට ලෝක සත්ත්වයා **“පතන්න” බලාපොරොත්තු** වෙනවා, විදින්න – රැස් කරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා, **විදින්න බලාපොරොත්තු** වෙනවා, **දැනගන්න බලාපොරොත්තු** වෙනවා. මෙන්න, අපිට – අපිට තේරුම් ගන්න පුළුවන් විදිහකින් අපි මේ බලාපොරොත්තු ඇති කරගන්න ආකාරය.

Like this, the worldly beings aspire to have things in the future by wishing for, yearning for them. Aspire to accumulate, to enjoy, to know. This is an illustration of how we make up aspirations.

අපි “ප්‍රාර්ථනා” කරනවා. මේ ලෝකේ ඇහැට පෙනෙන ඒවා, කනට ඇහෙන ඒවා, දිවට දැනෙන ඒවා, නාසයට දැනෙන ඒවා, කයට දැනෙන ඒවා, හිතන දැනෙන ඒවා, යළි-යළි ගොඩ නඟන-නඟා අරගන්න, ස්ඵර්ශ කරන්න, විඳින්න ඒ වේදනා භුක්තිය සඳහා අපි යම් තරමක් බලාපොරොත්තු නියා ඉන්නවා නම්, මෙන්න අපි “පනනවා” කෙළවරක් නැතුව, “මතු-මතුත් මට ඕනේ, මතු-මතුත් එහෙම ලබන්න ඇත්නම්!” ඔන්න එක බලාපොරොත්තුවක්.

We wish for, yearn for (a yearning hope) objects that we see from eyes, sounds that we hear from ears, flavours that we taste from the tongue, odours that we smell from nose, touches that we sense from our body, thoughts that come to our mind. To cognise, to discern, to entertain. Based on the extent of our aspirations for the enjoyment of these sensations, we will be yearning for without a limit, hoping to have the same more and more in future as well. This is one aspiration.

ලැබුවාට පස්සේ? “අනේ, මගේ කියලා – මම කියලා, මගේ කියලා ගොඩගහගන්න ඇත්නම්!” ඊලඟ බලාපොරොත්තුව. එතකොට, රැස් කරගන්නවා, එතකොට විඳිනවා. විඳින්න ඕනේ නිසයි අර ගොඩගහගන්නේ.

After gaining the same, want to call it me, mine and start adding to me and my stuff. The next aspiration. Then accumulate the things that generate desired sensations and relish the sensations generated so. The accumulation of the worldly things, is for the purpose of generating desired sensations in order to enjoy them.

ඊලඟට වින්දනය කරනවා – ඇහෙන්න මන වඩන රූප, කනෙන්න මන වඩන ශබ්ද, දිවට මන වඩන රස, නාසයට මන වඩන ගන්ධ, කයට මන වඩන ඵොට්ටබ්බ, හිතට මන වඩන ධර්ම – මේවා වින්දනය කරන්න ආසයි. එහෙනම්, විඳීමේ බලාපොරොත්තුව.

Desired, delightful; visual objects to the eye, sounds to the ear, flavours to the tongue, odors to the nose, touches to the body, mental objects to the mind. These are sought-after for the enjoyment of them. Aspiration of consuming them. Relishing them.

ඉතින් විඳීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් නවත් එහාට එකක් තියෙනවා, “අරක මොකද්ද? මේක මොකද්ද? කවුද ඒ? කොහෙද යන්නේ? මොනවාද මේ?” ප්‍රශ්නාර්ථයක් නඟන නඟා පර්යේෂණයක් කරන බලාපොරොත්තුව. ඕකට කියනවා දැනගැනීමේ බලාපොරොත්තුව.

Apart from that, there's one more aspiration. "What is that? What is this? Who's that? Going where? The aspiration to always know things with an inquisitive mind set. This can be called the aspiration of cognition or awareness.

යම් දවසක ඔන්න ඔය කියන බලාපොරොත්තු ඔක්කෝම නැති කරපු දවසට “අර්හත්වය!” එදාට කෙළෙසන ධර්ම ඉවරයි!

The day, all these aspirations have been diminished fully, the Arahantship can be achieved. Right then all the defilements, will have been gone.

එහෙනම්, දැන් අපි දකින්න ඕනේ බලාපොරොත්තු යම් තරමක් යමකින් නැති වෙනවාද, මෙන්න මේ තරම තමයි අපිට නැති වෙච්ච, අත්හැරිච්ච කොටස.

Now we should see that the level of defilements that has already been eroded or abandoned, has actually been decided by the much, that we have gotten rid of, from our aspirations.

යම් තරමක් බලාපොරොත්තු අපිට තියෙනවාද, ඒ අපිට ඉතුරු තියෙන කොටස – අයින් කරගන්න තියෙන කොටස. මෙන්න අපිට “සිංහලෙන්” බණ අහනවා නම් ලේසියෙන් තේරුම් ගන්න ක්‍රමය.

The extent of aspirations we still possess, is what we have to discard, while walking the Noble path. This is the easier method of understanding Dhamma in our own language, in simpler terms.

දැන් මේක පාලි පද වලින් කියන්න ගියොත් එහෙම මෙහෙම තේරෙන්නේ නෑ. ඕකයි කාරණය. අපිට තේරෙන අපේ බාසාවෙන් කියනවා නම් ඔය විදිහට තේරුම් ගන්නහාම හොඳ පැහැදිලිව තේරෙනවා.

If we are going to tell this in Pali language, it may not be understood in the same level. This is the point. If we understand Dhamma in simpler more familiar terms, the basic concepts would be grasped quite satisfactorily.

පස්සේ ඕක පාලියට දාලා බැලුවත් ඕක ක්‍රමාණුකූලව ම ගෙනිලා තියෙනවා. පෙල දහමට අනුව බැලුවත් ඕක ක්‍රමානුකූලව ගෙනිලා තියෙන්නේ.

Afterwards, if you cross check with Pali Canon even, the same idea has been laid out, you'll see. This idea would coincide step by step with the Pali Canon.

ඉතින් මෙන්න මේ නිසා මේ ලෝකේ අපේ තියෙන බලාපොරොත්තු වලින්, යම් කෙනෙක් **සෝතාපන්නයෙක් වුනු දාට, එයාට “පනන්න” වටිනාකමක් මේ ලෝකේ නෑ** කියලා දකිනවා.

Accordingly, out of the vast aggregation of worldly aspirations, once a person becomes a Stream enterer, he will see clearly, that there is no worldly object out there, that is worth yearning for.

ඇහෙන්න රූප ඡේතනා – බලනවා – විදිනවා – ඒකට අවශ්‍යය දේ රැස් කරනවා, “හැබැයි මේවා නියාගන්න පුළුවන් දේවල් තෙමෙයි! මේවා රැස් කරලා නියාගන්න පුළුවන් වස්තු තෙමෙයි! මේක මට සදානනික සැනසීමක් දෙන වස්තුවකුත් තෙමෙයි! මේ ලස්සනට ඡේන්න තියෙනවා, මේ මිහිරට ඇහෙන්න තියෙනවා, මට සදා සැනසීම දෙන වස්තුවකුත් තෙමෙයි!” ඒක දකිනවා.

He does see visual objects, watches them, accumulates things that facilitate the visual process, but deep down he understands, that these are not the kind of things that can be kept in the desired manner, not possible to accumulate and keep in store the way he prefers. These are not the kind of objects that would grant me, eternal appeasement. It may look nice. It may sound sweet. However, it won't give me eternal satisfaction. That insight is present within the stream enterer.

මේ ගඳ - සුගන්ධය සොයන අපි ආඝ්‍රහණය කරන මිහිරි ගන්ධයක් ඇත්නම්, “මේකත් කවදාවත් මම බලාපොරොත්තු වෙන සැනසිල්ල, සදානනික සැනසීමට පත් වෙලා ඉන්න පුලුවන් වස්තුවක් නෙමෙයි! ලබන රසයක් ඇත්නම්, මේකත් සදානනික සැනසිල්ලක් දෙන වස්තුවක් නෙමෙයි! ලබන ස්පර්ශයක් ඇත්නම්, මේකත් සදානනික සැනසිල්ලක් දෙන වස්තුවක් නෙමෙයි! එහෙනම්, මට පත - පතා ගන්න තරම් මේකේ වටිනාකමක් නෑ!”

If it has some pleasant fragrance about it, that too will not keep me fully satisfied forever. If it has some pleasant flavour about it, that too will not keep me satisfied forever. Will it? The same thing goes about its touch. If so, I do not see why I should be yearning to have this object again and again. Not worth it.

හැබැයි වටිනාකම නැත්තේ - ඉවරෙට බැස්සේ නෑ! ඔන්න බැහැපු හරිය. මෙබඳු ස්පර්ශ - නමුත් මේ ස්පර්ශ සදාකාලිකව, සදහටම තියෙන්න නැතකුත් නෑ, එහෙම ලබාගෙන ඉන්න පුලුවන් දේකුත් නෙමෙයි කියලා.

However, it isn't perceived as totally worthless. This is the much that has been downgraded, of the perceived value. These sort of touching sensations...There's no place where the sweetest of the touches will last forever. It ain't something that you can possess, the way you desire.

මෙන්න මේ විදිහට මූලික වශයෙන් මේ රූප - ශබ්ද - ගන්ධ - රස - ස්පර්ශ කියනා මේ පංච කාමයන් පිළිබඳව ම, ඒවා වටිනවා, ඒවා සදානනිකව තියන් ඉන්න පුලුවන් වස්තු, හරියක් ඇති වස්තු කියන මෙන්න මේ දෘෂ්ඨිය ඉස්සෙල්ලා දුරු වෙනවා.

In this manner, with regard to the five sensual desires, namely of visuals, sounds, scents, flavours and touch, if he had a notion or a perception, as if they were to be eternal, worthy objects, at first that perception would disintegrate.

දහම් දර්ශනය කිරීමෙන් ලබන්නාවූ මේ පහවීම ට කියනවා “**දස්සනේන පහානබ්බ!**” දර්ශනයෙන් පහ වෙලා යන හරිය.

We refer to this much of abandoning of defilements through clearly seeing Dhamma (of course that happens from hearing Dhamma) as, "the defilements to be removed though Vision or insight"(Dassanena Pahathabba). The much that is abandoned through vision or insight.

මෙන්න මේ ටික පහ වෙලා ගියාට පස්සේ “**භාවනාය පහානබ්බ**” කියන **භාවනාවෙන් කරන කොටස** තියෙන්නේ ඊලඟ, ඉතුරු ටික කරගන්න.

Once this has been done, then at a later stage only, the defilements that are to be removed by meditation (Bhāwanāya pahāthabbā) would come in to picture, in order to abandon, what remains.

දර්ශනයෙන් පහ කරන හරිය දර්ශනා නොකරපු කෙනෙකුට, භාවනාවෙන් පහ කරන හරිය පහ කරගන්න බෑ! එහෙනම්, දර්ශනයෙන් පහ කරන හරිය බණ අහලා, තේරුම් අරගෙන ඒ දහම් දර්ශනයෙන් පහ කරගෙන ඉන්න ඕනේ. ඒක ධර්මශ්‍රවණය කරන එකක්.

The person who hasn't really visualised, the defilements that are abandoned by Vison, will not be able to abandon the defilements that are abandoned by Meditation. The much that is abandoned by vison, will be abandoned by listening to Dhamma and properly understanding it to have profound insight of the basic concept of Dhamma. That is done through listening to Dhamma.

භාවනා කරලා සෝවාන් වෙනවා කිවුවොත් එහෙම, වෙන්න විදිහක් නෑ! ධර්මයේ පෙත්වලා නියෙන විදිහට ධර්මයට ඔප්පු කරන්න බෑ!

If someone claims to become a stream enterer by practising meditation, that is implausible. It can not be proven in accordance with what has been laid out in Dhamma.

පරතෝ ඝෝෂක පුත්‍යය, සන්ධර්මග්‍රවණය, කළ්‍යාණ මිත්‍ර සම්පන්නිය, යෝනිසෝ මනසිකාරය, මේ ආදී වශයෙන් නියෙන්න ඕනේ සෝතාපන්න අංග 4ක්. ඒ එකක් නැතුව එහෙම සෝතාපන්න වෙන්න බෑ! කිවුවොත් එහෙම ඔප්පු කරන්න බෑ ධර්මයෙන්.

Assumption knowledge that can only be given by a rightly self-awakened Lord Buddha or by his disciple ('Parathogoshaka-Prathya'), listening to Dhamma discourses, association with Kalyana Mitta, wise reflection of Dhamma in terms of anicca, dukkha, anatta and Dependent origination (with Yōniso manasikāra). Likewise, four conditions have to be met, to become a stream enterer. Without any of these conditions, one cannot become a stream enterer. It will not be consistent with the criteria laid out in Dhamma.

දැන් බණ අහලා, බණ අහන වෙලාවකදී ම ලබන යථාවබෝධය තුළදී තමයි කළ්‍යාණ මිත්‍ර සම්පන්නියක් ඇසුරේ දී, සන්ධර්මග්‍රවණය කරන වෙලාවක, නුවණින් මෙනෙහි කරමින්, ඒ වාගේම ධර්මාවබෝධයට හේතු කාරක නියෙන කෙනෙක් ඒ වික කරගන්නා නම්, අන්න එයාට සෝතාපන්න ඵලය ලබන්න හේතු වෙනවා.

When someone comes to understand, the worldly things as they are, while listening to a Dhamma sermon, while being in association with a Kalyana Mitta, while listening to Dhamma, some one who has the potential to become a stream enterer, if correctly reflects on the concepts of Dhamma that he is hearing with wisdom, he may attain the stage of stream enterer.

අන්න එතෙතදී එයා දැකගන්නවා, “මේ හරයක් නියෙනවා කියන වස්තු නියෙනවා කියලා කිවුවොත්, මේවා ඇත්තද බොරුද?” එයා දැනගන්නේ **ඇත්ත ඇති ආකාරයෙන්**. ඇත්ත මේකයි කියලා දැනගන්නවා. බොරුව මේකයි කියලා දැනගන්නවා. මෙන්න මේකයි සිද්ධ කරගන්නේ.

In that instance, he sees, if it is actually truthful to call the worldly things to be having some worthiness. He sees the truth as it is. He will come know what is true and what is not. This is what befell on him.

මෙන්න මේ “ඇත්ත මේකයි – බොරුව මේකයි” කියලා දන්නේ නැති නිසාම ලෝක සත්ත්වයා අසීමිත බලාපොරොත්තු ඇති කරගෙන ඉන්නේ.

The worldly beings however, possess infinite amounts of aspirations, simply because they do not know, what is the truth and what is not.

ඔය දැනගන්නවාත් සමඟම අසීමිත බලාපොරොත්තු බිඳිලා යනවා. අන්න ඒ නිසා තමයි කිවුවේ අර අප්‍රමාණ – මහා ගොඩක් අත්හැරිලා යනවා කියලා, සෝවාන් වෙනකොට.

Once we acquire this understanding, the infinite nature of the aspirations, would become shattered. That is why it is said, that when one becomes a stream enterer, immense amounts of defilements are abandoned.

හැබැයි ආයි – ඉවර කරේ නෑ මිදීමේ බලාපොරොත්තුව! ඒවා නව නියෙනවා. පංච කාමය විදීමේ බලාපොරොත්තුව ඉවර වෙන්නේ නෑ. **කාමරාග – පටිඝ දෙක නියෙනවා.** ඇලීම නියෙනවා නම් ගැටීමත් එතන නියෙනවා.

However, he has not gotten rid of the aspirations to relish sensual desires. That still remains. He still wants to consume the five sensual desires. The attachment to sensory objects (kāmarāga), hostile attitude towards sentient beings and frustration (Patigha), still stand. If you are still impassioned, you are bound to be in conflict (Because when you don't have access to the object, that you are impassioned towards, you will get frustrated).

ඇලීම දුරු කරගන්නේ නෑ, අන්න ඇලීම දුරු කරගන්න, අහිච්ඡා – දෝමනස්ස දුරු කරගන්න තමයි සතර සතිපට්ඨානය වඩන්න නියෙන්නේ.

Enchantment has not been removed as yet. To remove enchantment, to remove covetousness - grief, one has to practise the fourfold establishment of mindfulness (Sathara Satipaṭṭhāna).

එතන පටන් වඩන දහම් – භාවනාය පහානබ්බ! භාවනාවෙන් පහ කරන ඒවා නියෙන්නේ එතන ඉඳලා.

From that point onwards, lies the tackling of defilements to be abandoned by cultivating Dhamma. Developing Dhamma from within, by Meditation (Bhavana pahathabba).

අන්න, වැඩිමට ඉස්සෙල්ලා තේරුම් ගන්න හරිය තමයි අර මුලින් කිවුව “දස්සනේන පහානබ්බ” කියන කොටස, දර්ශනයෙන් පහ කරන කොටස.

Before practising the Noble path or the Mindfulness, some defilements should have to be abandoned by Vision.

එහෙනම්, ඒ දර්ශනය ලබන්නේ මොන ධර්මයෙන් ද? **“සු අසු දහසක් ධර්මස්කන්ධය”** කියලා අපිට නියෙන්නේ ඕකට මාර්ගය පාදාගන්න, අවශ්‍යය තැනට එන්න.

What sort of Dhamma should bring about that Vision? What we loosely termed in English as 84,000 teachings of Dhamma, are different doors, to arrive at this point. What we loosely termed in English as 84,000 teachings of Dhamma, are different doors, to arrive at this point.

එතෙත්ට ආවාට පස්සේ අපිට **“ඒකායන මාර්ගයට”** බහින්න නියෙනවා, කාටත් නියෙන්නේ එකම මඟක්. ඒකට කියනවා “ඒකායන මාර්ගය” කියලා.

At this point, we have found, the unified path to Nirvana, or the Noble eightfold path. You may have taken different doors to enter there, but now onwards, there will be one unified path. We call this, the “Unified Path”.

රාගක්ෂය - ද්වේශක්ෂය - මෝහක්ෂය කරන යම් මගක් ඇත්ද, ඒක ඒකායන මාර්ගය!

If there is a way to eradicate desires, aversion and delusion, we call that the Unified Path.

ඒ මාර්ගයට එන්නේ අපි ඉන්න විවිධාකාර දෘෂ්ඨි වල, ඒ දෘෂ්ඨි කපලා ඉන්න ඕනේ. එක එක්කෙනා එක-එක දෘෂ්ඨි වල ඉන්නවා.

We are having different views or perceptions. We need to cut off these perceptions to enter this path. Different individuals are in different perceptions or views.

ඒ ඒ දෘෂ්ඨියෙන් ඒ අයව බිඳ හැරගන්න, ඒකට දහම් මගක් දුන්නා. ඒ දහම් මග තුළින්, තමන් යන ඒ දෘෂ්ඨිය වැරදි කියලා තේරුම් අරගෙන, ඒකෙන් එයා මිදෙනවා.

To shed each different view, a particular piece of Dhamma has been uttered. One comes to realise that the view that drives his actions are not in fact correct, and he unbounds himself from that view.

අසුභාරදහසක් දෘෂ්ඨි වල මේ ලෝක සත්ත්වයා ගැවසෙනවා. එක එක්කෙනා එක එක දෘෂ්ඨියේ ඉන්නේ. අපිට ජේන්නේ නැති වුනාට, අති සියුම්! නමුත්, බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ දෘෂ්ඨිය දැනගෙන, ඒකට ගැලපෙන, ඒකෙන් මිදෙන්න අවශ්‍යය එකක් මුලින් දේශනා කරනවා.

The worldly beings indulge them selves in 84,000 distinct views. Although it may not be fully visible, each person is in his own subtle view. The Lord Buddha, knowing fully of each different view, preached a piece of Dhamma directly aimed at the given particular view.

මෙන්න මේකෙන් එයාගේ දෘෂ්ඨිය බිඳගන්නට පස්සේ එයාට එනවා, “ඇත්ත වශයෙන් ම මට තේරෙනවා දැන් මං හිටපු දෘෂ්ඨිය වැරදියි! ඒ මග කෙළෙස් සංසිදුවන්න, කෙළෙස් දුරු කරන්න පුළුවන් එකක් නෙමෙයි! ඒක මට ඔප්පු වුනා මේ දේශනාවෙන්” කියලා අන්න ඔහු දැනගන්නවා.

Using this, having shed the wrong view he was in, he comes to realise that, his view has always been wrong, that the path he was in has nothing to do with the eradication of defilements. It has been proven to him, from this Dhamma sermon.

අන්න ඒ වෙලාවට එයාට අවශ්‍යයනාවයක් එනවා, “**ඉතින් ඒක නෙමෙයි නම් මග, කෝකද මග?**” අන්න අවශ්‍යය නැනට ආවා! අන්න ඒකායන මාර්ගය කියා දෙන නැනට ආවේ ඔතෙනදී.

Then he will come to question, if that is not the way, then what is? Now he has come to the right point, where he can be taught the Unified Path.

අන්න එතෙතදී රාගක්ෂයට - ද්වේෂක්ෂයට - මෝහක්ෂයට ඕනෑ වෙන, “**යදනිච්චං තං දුක්ඛං - යං දුක්ඛං තදනත්ථා**” කියන එක දේශනා කරනවා.

Now the sermon concerned with the phrase “yada nichchan – tan dukkhan; yan dukkhan – tadanaththa” can be preached, which facilitates the eradication of desires, aversion and delusion.

අන්න, “අට්ඨකකරා – නීති පදා” – අකුරු අටයි, පද තුනයි. “අනිච්ච – දුක්ඛ – අනත්ථ” මෙන්ම ධර්මය දේශනා කරන තැන, නිවන් දකින ධර්මය.

"Attakkara theenapada". Eight letters, three words. Anicca, Dhukkha, Anatta. This is where the Nirvana granting Dhamma has to be preached.

එතෙන්ට ආපු කෙනාට – දැන් අපේ ඉන්න අයට එතෙන්ට එන්න අමුතු ඒවා හොයන්න ඕනේ නෑ, දැන් පර්යේෂණයක් කර-කරා ඉන්නේ.

Now to the person who has come to this point, does not have to check for anything enigmatic, already the inquisition is on.

“නිවන් දකින ඒවා එකක් වත් නෑ, අපිට නිවන් දකින එකක් හොයාගන්න ඕනේ!” එහෙනම්, දැන් ඉතින් ඕනේ තැනට ඇවිදිලේලා නේ ඉන්නේ, දැන් නිවන් දකින එක හොයාගන්න, මොකද්ද? “යදනිච්චං තං දුක්ඛං – යං දුක්ඛං තදනත්ථා!” කිවුව එක විග්‍රහ කරගන්නා නම් නිවන් දකිනවා.

If one says that, they do not come across any Nirvana granting Dhamma, now that he is already in the correct point. To find what Dhamma actually grants Nirvana, one has to get the phrase “yada nichchan – tan dukkhan; yan dukkhan – tadanaththa” clarified.

ඔය පොඩ්ඩයි නියෙන්නේ! එහෙනම්, බුදුරජාණන් වහන්සේ ලඟදී එදා නිවන් දකින්න බණක් අහලා ගියාට පස්සේ පැය – අවුරුදු ගානක් බණ ඇහුවේ නෑ! පැයයි – දෙකයි, ජීවිතේට බණ අහලා නෑ! බුද්ධ ධර්මය කියලා කියන්නේ මොකද්ද කියලා වත් දන්නේ නැති කෙනෙක් තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ ඉන්න කාලේදී ඉස්සෙල්ලාම ඇවිදිලේලා බණ පදයක් ඇහුවේ.

Only that much is required. In those days the disciples, having listened to this much, weren't listening to Dhamma for hours, for years. May be one or two hours. No previous practice of listening to Dhamma even. The folks that came to the Lord Buddha to listen to what he had to say, did not even know what Buddhism is.

බණ පදය අහලා නැඟිටිනකොට සෝවාන් වෙලා! එහෙනම්, දැන් මෙතෙන්දී අපිට හොදටම පේනවා, **නිවන් දකින්න අහන්න නියෙන බණ බොහෝම පොඩ්ඩයි!**

The one who sat down to listen, by the time he got up after listening to a few phrases of Dhamma, had already become a stream enterer. So, it is very much clear now, the amount of Dhamma we should listen to grasp the concept of Nirvana, to visualise what is Nirvana, is not so much.

ඒ වික වැහිලා, ඒ වික හැඟවිලා! ඒ නිසා අපිට නිවන් දකින්න බැරි! සිද්ධ වෙලා නියෙන්නේ ඔන්න ඕකයි.

This much has been over shadowed, hidden. That is why the attainment of Nirvana seems so daunting. That's what has happened.

අපි හිතත් ඉන්නවා, “නිවන් දකින්න බණ හුඟාක් අහන්න ඕනේ, ගොඩාක් දැනගන්න ඕනේ නිවන් දකින්න” කියලා. පුන්නා දාසිය වාගේ අය, හුඟාක් අහලා, ගොඩාක් දැනගෙන නෙමෙයි නිවන් දැක්කේ.

We are of the view, that one has to learn and listen to great volumes of Dhamma, first to understand Nirvana and then to attain it. Folks such as Punna dasi, were not really known for their intellectual capacity to know so much of Dhamma, but they did attain Nirvana.

එහෙනම්, මෙන්න මේකෙන් අපි තේරුම් ගන්න ඕනේ, නිවන් දැකින්න අවශ්‍යය කරන්නේ ඔන්න ඔය “අකුරු අටයි – පද තුනයි” හරියට තෝරා ගන්න එක! ඔතනයි නියෙන්නේ.

If we have simply clarified our selves as to what these eight letters and three words mean, we would have won the prize. There lies the key.

සීලයෙන් තොරව සමාධියක් නෑ, සමාධියෙන් තොරව ප්‍රඥාවක් නෑ! මේකත් ධර්මානුකූලයි. හැබැයි, එහෙනම් සීලය කියන්නේ වන කියලා හිතාගන්නොත් වැරදියි! ඔතනයි ප්‍රශ්නේ.

There is no Samadhi, without morality. No wisdom, without Samadhi. This too is in accordance with Dhamma. However, if some commitment to abstain from immoral acts, is identified as morality, now that is wrong. That's where the problem lies.

පංච නීවරණ සහිත වෙනවා නම්, **දස අකුසලයට කියන තව නමක් නමයි පංච නීවරණ. කාමච්ඡන්ද – ව්‍යාපාද – ටීන මිද්ද – උද්දච්ඡ කුක්කුච්ඡ – විචිකිච්ඡා** කියන මෙන්න මේ නීවරණ පහ යම් තැනකද, දස අකුසලයේ කෝක හරි එතන!

If one has the five hindrances. The term five hindrances refer to the same ten unwholesome deeds. Sensory desire (kāmacchanda), ill-will (vyāpāda), sloth-and-torpor (thīna-middha), restlessness-and-worry (uddhacca-kukkucca), doubt (vicikicchā). If these are present somewhere, one of the ten unwholesome deeds, should definitely be there.

එක්කෝ ප්‍රාණඝාත චේතනාවක් තියෙන්න ඕනේ, එක්කෝ අදන්තාදාන චේතනාවක, එක්කෝ කාම මිත්‍යාවාර චේතනාවක් නැගිලා තියෙන්න ඕනේ, එක්කෝ මුසාවාද, පිසුනාවාව, එරුනාවාව, සම්පප්‍රලාප චේතනා නැගෙන්න ඕනේ, එක්කෝ ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ චේතනා නැගෙන්න ඕනේ.

Either a motive to destroy life, or to take what is not given, or to wrongly conduct with regard to sensual pleasures, or to speak falsely, slanderously, harshly or idly, or there has to be a motive of greed, hatred and delusion.

එහෙනම්, සිතින් – කයින් – වචනයෙන් යම් අකුසලයකට චේතනාවක් පහල වෙච්ච ඉන්න යම් මොහොතක් ඇත්නම්, ඒ මොහොත තුළ අපි ඉන්නේ පංච නීවරණ තුළ! නැත්නම්, දස අකුසල් තුළ!

If a motive comes in to being to commit an unwholesome deed, from the mind, body and speech, in that instance, we are very much in the five hindrances, or the ten unwholesome deeds.

එහෙනම්, මේ දස අකුසලයෙන් වෙන් වෙච්චි වෙලාවක අහන බණ නමයි තේරෙන්නේ, පංච නීවරණ දුරු වෙච්චි වෙලාවක කියන බණ නමයි වැටහෙන්නේ.

Therefore, only when we are relieved from the ten unwholesome deeds, we'll understand the Dhamma that we hear. Only when we are relieved from the five hindrances, we'll understand the Dhamma that we hear.

පංච නීවරණ සහිතව බණ ඇහුවාට තේරෙන්නේ නෑ! තව විදිහකින් කියනවා නම්, දස අකුසල චේතනාවකින් යුක්තව ඉදගෙන බණ ඇහුවාට තේරෙන්නේ නෑ!

The one that is hampered by the five hindrances, will not understand Dhamma. The one that is hampered by a motive to commit unwholesome deeds, will not understand Dhamma.

එහෙනම්, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, “යම් කෙනෙක් පහන් හිතෙන්, **ධර්මාවබෝධය ලබාගන්න බලාපොරොත්තුවෙන්** බණ අහන්න ඉදගන්න වෙලාවේ, ඔහුට ඔය එකක්වත් තියෙනවාද?” කියලා.

Thus, the Lord Buddha asks, if someone sat down to listen to Dhamma with the sincere intention of understanding it, has he got any of those?

එහෙනම්, ප්‍රාණඝාත වනක් සමාදන් වෙලා නැති කෙනෙක් **“මම අද කොහොම හරි මේ නිවන් දකින බණ අහන්න තෝරා ගන්න ඕනේ”** කියලා ඕනෑකමකින්, විශාල අවශ්‍යතාවයකින්, ගෞරවයෙන්, ඒ බණ පදයක් අහන්න ඉදගෙන ඉන්න විත්තප්‍රසාදයෙන් ඉන්න වෙලාවක, ඕගොල්ලන් ගේ ඔය දස අකුසල චේතනාව ම නෑ!

Hence, someone who has not committed to abstain from killing beings, with the determination of somehow understanding, the Nirvana granting Dhamma with a lot of necessity and due respect, would sit down to hear Dhamma, in that instance he has no motive of doing anything unwholesome, in that instance, he is relieved from all five hindrances.

එහෙනම්, ඔහු පංච නීවරණයෙන් ඉවත් වෙලා ඉන්න, **“තදංග ප්‍රහාණය”** කරලා ඉන්න වෙලාවක්. “තත්-අංගය” හෙවත්, ඒ මොහොතේ දී ඔහුට පංච නීවරණ දුරු වෙලා. එහෙනම්, පංච නීවරණයෙන් තොර වූ විත්ත ස්වභාවයක් අත්ත ඒ වෙලාවේ තියෙනවා. මෙන්න **“සමඵය”** ට පත් වෙච්චි සිතක්! **“තදංග සමඵය”** ඔය තියෙන්නේ. මෙන්න මේ තදංග සමඵයෙන් යුක්ත වෙලාවේ තමයි දැන් මේ බණ අහන්න ඉන්නේ. එහෙනම්, දැන් සමඵය තියෙනවා.

He possesses a kind of mentality freed from the hindrances. This is a relieved, balanced mind (Samatha). A momentarily balanced, tranquil mind set, free from hindrances (Thadanga samatha). A momentarily balanced, tranquil mind set, free from hindrances (Thadanga samatha). When he sat down to listen to Dhamma, he is in the momentarily balanced, tranquil mind set. Momentary may be, still not muddled by the hindrances.

දැන් “සමඵය” යි “ධ්‍යානය” යි දෙකත් පටලවාගෙන! ධ්‍යාන වලට සමඵ කියනවා යි කියලා – **“නීවරණ සමඵයට පත් කරන”** හෙයිනුයි සමඵ කියන්නේ.

There is also a confusion between Samatha and Jhāna. Sometimes Jhāna has been wrongly interchanged for Samatha. The term Samatha (in Sinhala, it means to suppress), is used as the hindrances are suppressed when you are in the stage of Samatha.

එහෙනම්, දැන් මේ නීවරණයට සමඵයට පත් වෙලා තියෙන වෙලාවට නම් මේ **“තදංග සමඵය!”**

The term Samatha (in Sinhala, it means to suppress), is used as the hindrances are suppressed when you are in the stage of Samatha.

“විෂ්කම්භන සමඵය” වෙලා තියෙන්නේ ධ්‍යාන ලාභීන්ට නේ! **“සමුච්ඡේද සමඵය”** වෙලා තියෙන්නේ මඟ එල ලාභීන්ට!

Those who have got Jhānas, are in Wishkambana Samatha, where the hindrances are further suppressed, not fully though, it can still pop up outside of the Jhāna. Those who have achived Margapala (stream enter, once returner, never returner, Arahant), have suppressed the hindrances fully, depending on the stage they are in.

එහෙනම්, අද මේ ඉන්නේ “තදංග සමඵයෙන්” යුක්ත වෙන වෙලාව.

Thus right now, we are in the momentary suppression of hindrances.

අපිට කොහොම හරි **ඕනේ සමඵය – විදර්ශනාවට**. දැන් විදර්ශනාව නඟා ගන්න සුදුසු වෙලාව, සමඵය තියෙනවා!

Somehow, we need to have the suppression of the hindrances to contemplate the Dhamma. It doesn't matter if its temporary or permanent, at this point. Now that we have got Samatha, we can go ahead with the contemplation of Dhamma.

එහෙනම්, විදර්ශනාවට නඟා ගන්නකොට, **ලෝකේ යථාර්තය “විශේෂයෙන් දකින්න”** ඕනේ.

In contemplation, we specially see the truthful nature of the worldly things as it is, which we cannot see without wisdom.

අපි දකින්නේ වෙන ක්‍රමයකට. ඒ දකින ක්‍රමය මුලා ක්‍රමය, අවිද්‍යා සහගත ක්‍රමය. අපි “විද්‍යා සහගත” ක්‍රමයෙන් දකින්න සුදුසු වෙලාවක් දැන් ආවේ.

Usually, our vision is blurred by ignorance, we basically see a delusion. But now we can visualise with wisdom. Now it's the appropriate time for just that.

එහෙනම්, අවිද්‍යාව තියෙන්නේ කොතනද? **“නිච්ඡයි – සුඛයි – ආත්මයි”** කියන දෘෂ්ඨියේ ඉන්නකන් අවිද්‍යාව!

Nowthen, where does ignorance or invalid knowledge (Avidya) lie? As long as we are in the view that the worldly things are; appropriate/satisfying (Nichcha), pleasurable (Sukha), and worthy of owning (Athma), we are very much in ignorance.

විද්‍යාව පැත්ත තියෙන්නේ **“අනිච්චයි – දුක්ඛයි – අනත්ඵයි”** කියන තැන විද්‍යාව පැත්ත.

On the side of wisdom or valid knowledge (Vidya), you have got; inappropriate/unsatisfying (Anicca), afflictive (Dukkha), and unworthy of owning (Anatta).

අන්න ඒ විද්‍යාව පැත්තට දැන් එන්න තියෙනවා නම්, විදර්ශනය කරන්නේ ඔතනදී. එහෙනම්, විදර්ශනයට අවශ්‍යය වෙනවා **“අනිච්ච - දුක්ඛ - අනත්ථ” තේරුම් ගැනීම, ඉස්සෙල්ලාම!**

In order to come to the side of the wisdom/ valid knowledge (Vidya), we have to contemplate / specially see with wisdom. Then for the contemplation, we should need to have the terms Anicca, Dukkha, Anatta clarified beforehand.

අන්න “යදනිච්චං තං දුක්ඛං - යං දුක්ඛං තදනත්ථා!” කිවුව එක තෝරා ගන්න ඕනේ. දැන් අද **වහලා තියෙන පළවෙනි ධර්මය!** නිවන් මග වහලා කිවුවේ ඔන්න ඔතනයි!

Now it's time, to get the phrase "yada nichchan – tan dukkhan; yan dukkhan – tadanaththa" clarified. This is the first thing, that has been kept in hiding. This is where it is said to have kept the Nirvana path in hiding.

“යමක් අනිත්‍ය නම් ඒක දුකයි, යමක් අනිත්‍ය නම්, දුක නම්, ඒක අනාත්මයි!” අද තෝරන්නේ ඔහොම නේද මහත්මයා? හැමතැනම තෝරන්නේ ඔහොම නේද?

They say, if something is impermanent (Anithya), then it causes suffering (Dukkha), if something causes suffering, it is non-self (Anathma). That is the clarification out there, every where.

“යමක් අනිත්‍ය නම් ඒක දුකයි, යමක් අනිත්‍ය නම්, දුක නම් ඒක අනාත්මයි!” ඔහොම නේ තෝරන්නේ, දැන් පොඩ්ඩක් අපි හිතලා බැලුවාද, අර **“යෝනිසෝ මනසිකාරය” අවශ්‍යයි නේ සෝවාන් වෙන්න, නුවණින් මෙනෙහි කරන්න.**

They say, if something is impermanent (Anithya), then it causes suffering (Dukkha), if something causes suffering, it is non-self (Anathma). But for a moment did we think, why we need the wise reflection in terms of dependent origination, to become a stream enterer?

“යමක් අනිත්‍ය නම් ඒක දුකයි” කියන එක අපි කිවුව හැටියට පිලි අරගෙන තවත් ඉන්නවා මිසක්, අපි පොඩ්ඩක් කල්පණා කරලා, නුවණින් – **යෝනිසෝ මනසිකාරයෙන් කියන නුවණින් මෙනෙහි කරලා බැලුවාද, ඒක ඇත්තද කියලා? ඒ කියන කතාව!**

We are blindly following what is said in "if something is impermanent, it causes suffering", did we really reflect wisely if that saying hold true to Dhamma or to even our common sense? Is it really a true statement?

“යදනිච්චං තං දුක්ඛං” කියන පාලි පෙළ දහම – **පෙළ දහම එහෙම වැරදි නෑ, සර්ව සම්පූර්ණයෙන් හරි! නමුත් සිංහල තේරුමත් පෙළ දහමද? නෑ! ඒක ආචාර්යය වාදයක්.** ආචාර්යය වරු, පාලි දැනගන්න ආචාර්යය වරු පදයට අර්ථයක් දුන්නා.

The Pali phrase "Yada nichchan – tan dukkhan" is perfectly fine. But the Sinhalese meaning given to it and thereby also the English meaning given to it is wrong. It is only a scholarly interpretation. The scholars who knew Pali gave a meaning to the word.

ඒගොල්ලන්ට වැටහිච්ච හැටියට කිවුවා, “යමක් අනිත්‍යය නම් ඒක දුකයි” කියලා.

They according to what they had understood, translated the word "Anicca" to the Sanskrit word "Anitya" which of course meant impermanence. Thus they said, "if something is impermanent, it will cause suffering".

“යදනිච්චං නං දුක්ඛං” කියන එකට පාලි – සිංහල, පාලි දැනගත්ත ආවායී වරයා “මේකේ අර්ථය මෙන්න මේකයි” කියලා “යමක් අනිත්‍යය නම් ඒක දුකයි” කියලා කියාදුන්නා. අපේ අද අපි ඉගෙනගන්න සිංහල බණට තියෙන්නේ, “යමක් අනිත්‍යය නම් ඒක දුකයි” කියලා අහපු එක! ඉතින් අපි ඔක ඇත්තද කියලා පොඩ්ඩක් **පරීක්ෂණයක් කරලා බැලුවා නම්**, අන්න හරි!

The Pali phrase "Yada nichchan – tan dukkhan" has been translated by the scholars as, if something is impermanent, it causes suffering. We hear this in almost all of the so called Dhamma sermons. If we can perform a small inquisition, to see if this is true, that would be worthwhile.

දැන් “**යමක්**” කිවුවහම, මේ ලෝකයේ පවතින කිසි දෙයකින් ඉතුරු – අත් හැරීච්ච එකක් තියෙනවාද? **ඔක්කෝම අහු වෙලා නේද – යමක් කියන එකට?** හොඳයි, මේ ලෝකේ පිරිලා තියෙන්නේ “මුලු පංචස්කන්ධය ම දුක්ඛස්කන්ධයක්” කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කලා නේද?

When we say "a thing", will there be anything that is not covered by the term. The word "a thing", encompasses everything. According to the Buddha, the whole of the world, all five aggregates of clinging are Dukkha.

මේ ලෝකය දුකෙන් පිරිලා තියෙන්නේ – “**දුක්ඛෝ ලෝකේ පතිට්ඨිතා**”, ලෝකය දුකෙන් පිහිටලා තියෙනවා.

The world (worldly things) is full of suffering. "Dukkho loka patiththitha", the world is based on the suffering.

එහෙනම්, මේ පංචස්කන්ධයට අයිති ටික බැලුවත්, “යමක්” කියන එකට අයිති හැම දේම බැලුවත්, දුකෙන් පිරිච්ච සියල්ලමත් “යමක්” කියන එකේ තියෙන්නේ විසාල වශයෙන් මේ ලෝකේ පැවැත්මේ තියෙන ඒවා ඔක්කෝම දුකෙන් පිරිලා! අපි දන්නේ නෑ ඒක එහෙම බව.

Then, if you either look at what's included in the five aggregates, or look at what's included in "a thing", you will see, everything is full of suffering. Everything that has come in to being, is full of suffering. But we don't know, if that is so

ඉතින් “**යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි**” – **ඔහොම නේ තෝරන්නේ**,

If something is not permanent, then it causes suffering. This is what is said all around.

අපි හිතමුකෝ – අංශභාගය අයිති මොකේටද? “යමක්” කියන එකට අයිති නැද්ද? පිලිකාව ත් අයිතියි නේද? අනිත්‍යයි කියන්නේ ස්ථිර නෑ කියලා ගත්තොත්, **යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි** – ඒ කියන්නේ, අංශභාගය / පිලිකාව ස්ථිර නම් සෑප ද? ස්ථිර නැත්නම් දුක ද?

For instance, we'll take paralysis. Isn't it a thing? What about cancer? If Anithya means impermanence, and what is impermanent, causes suffering. If so, then if paralysis / cancer were to be permanent, is it pleasurable? Or will it cause suffering?

අංශභාගය හැඳුනා / පිලිකාව හැඳුනා, “යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි” කියනවා. අංශභාගය / පිලිකාව ස්ථිර නෑ කියන්නේ ඔහේ පවතිනවා, ස්ථිර නම් හොඳ කරන්න බෑ නේ! – එනකොට ස්ථිර නැත්නම්, **ස්ථිර නම් එහෙම හොඳ කරන්න බෑ! ස්ථිර නැත්නම් හොඳ කරගන්නහැකි** බෙහෙතක් බීලා හරි, පුළුවන් කොහොම හරි.

You've got paralysis / cancer and you say that, if something is impermanent, it causes suffering. If paralysis/ cancer is permanent, it will persist. Since it's permanent, one cannot cure it. If it's permanent, it cannot be cured. If impermanent, one can somehow get it cured. You can take medication and all.

ඉතින්, යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි කියන්නේ, ස්ථිර නම් සැපයි නේද? ඒකේ අනික් පැත්තනේ, “යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි” – යමක් ස්ථිර නම් සැපයි! විය යුත්තේ ඒක නේ? අංශභාගේ / පිලිකාව ස්ථිර නැත්නම් දුකද? ස්ථිර නැත්නම් අංශභාගේ / පිලිකාව – හොඳ කරගන්න පුළුවන් නේ, ස්ථිර නම් අංශභාගය හොඳ කරගන්න බෑ! පිලිකාවත් හොඳ කරගන්න බෑ! ස්ථිර නම්.

If an impermanent thing causes suffering, shouldn't a permanent thing generate pleasure? This is simply the inverse of that statement. Something permanent, simply should give pleasure. Is it pleasurable if paralysis/ cancer were to be permanent? An impermanent, paralysis/ cancer can be cured. And the cancer as well.

එහෙනම්, “ස්ථිර නම් සැප ද?” ඒ කියන්නේ, පිලිකාව / අංශභාගය හොඳ කරගන්න බැඳිනම් සැප ද? හොඳ කරගන්න පුළුවන් නම්, ඒක දුක ද? එහෙනම්, කෝ “**යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි**” කියන එක ඇත්තද?

Does it give you pleasure, if your cancer/ paralysis ain't cured? Will it cause you pain to get it cured?

මේ සංසාර ගමනක් තියෙනවා. “අනාච සසර ගමන” – කොහේ උපදින්න වෙයිද දන්නේ නෑ! යන ගමන කොහේ යන්න වෙයිද දන්නේ නෑ! වැඩි හරියක් යන්නේ සතර අපායේ. කලාතුරකින් මිනිසන් බවක් ලබනවා. ලබාගෙන ගිහිල්ලා, බොහොම අමාරුවෙන් බේරිලා ඕනේ ඒකේ යන්නන්.

There is a samsaric journey. We are very much vulnerable in this samsaric journey. We don't know where we'd have to be born in, the next time. No idea where the journey leads to. Mostly it will be to the four realms of hell, rarely becoming a human being. Even so, it will never be a walk in the park.

එනකොට, අපිට බැරි වෙලා හරි මේ සංසාර ගමන, **මේ දුක්බිත සංසාර ගමන ස්ථිර නැත්නම්, ඒකත් දුකද? අපි නිවන් අවබෝධ කරගෙන සසර දුක නිමා ගන්නේ ඒ දුක ස්ථිර නැත්නම් නේද?**

In case if, this miserable samsaric journey were to be impermanent, will that be suffering? We can only put an end to the suffering endured in the samsara, if that suffering is impermanent. Ain't it?

යම් නැතක දුක කියන දේ ස්ථිර නම්, දුක් මාර්ගය ස්ථිර නම්, අපිට පුලුවන් ද මිඳෙන්? දුකෙන් මිඳෙන්ත් පුලුවන් – ස්ථිර නැත්නම් නේද අපි දුකෙන් මිඳෙන්? එහෙනම් ස්ථිර – දුක කියන එක ස්ථිර නැති නිසාම නේද අපි දුකෙන් මිඳෙන්? ඒක දුක ද? ඒක නේද සැප!

If in some place, the suffering and the path to it, were to be permanent, will we able to liberate our selves? Emancipation from suffering is totally possible. It's possible only because the suffering is impermanent. Because of the cessation of suffering only, the emancipation is possible. Is that suffering? Ain't that the ultimate bliss.

ඉතින්, “යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි” කියන එක මොන ධර්මයට ද ගැලපෙන්නේ? ධර්මයට ගැලපෙනවා ද? ඔන්න ධර්මයට බහා බැලුවා, ගැලපිලා නෑ! ඉතින්, එහෙනම් තවදුරටත් අපි ඒ වචනය දරාගෙන හිටියොත්, “මේක ඇත්ත!” කියලා, විනයට බහා බැලුවාම දරා හිටින එකක් තියෙනවාද? දරන්න ගැලපෙනවාද? විනයට සැසඳෙන්නේ නෑ නේ!

Now the statement of impermanence leading to suffering, to which part of Dhamma could it be traced to. Is it consistent? Here we tried to trace it to what has been laid down in Dhamma. Not consistent at all. Hence, are we going to hang on to the the meaning of impermanence, that has been given to the word "Anicca"? When you verify it by discipline (Vinaya), will it hold true? What is the basis for holding true? Why should it? Not consistent with Discipline (Vinaya).

“ධර්මයට බහා බලන්න, විනයට සසඳා බලන්න, ධර්මයට බහා හිටින්නේ නැත්නම්, විනයට සැසඳෙන්නේ නැත්නම්, බුද්ධ දේශනාවක් නෙමෙයි කියලා අයිත් කරන්න” බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, සතර මහා ප්‍රදේශ වල – ඉන්‍ර වල දේශනා කරනවා පැහැදිලිව ම! එහෙනම්, දැන් අපි ධර්මයට බහා බැලුවා, විනයට බහා බැලුවා, “යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි” කියන වචනය. බහා බලපුහාම බහා හිටින්නේ නෑ!

"One should trace them in the Dhamma and verify them by the Discipline. If they are neither tracible in the Dhamma nor verifiable by the Discipline, one must conclude thus: 'Certainly, this is not the Lord Buddha's utterance'. The Lord Buddha said so, clearly in his teachings of the four great references. Now we have tried to trace it to Dhamma, verify it by discipline. The claim that impermanence leads to suffering is not consistent with Dhamma, nor Discipline.

එහෙනම් ජේනවා, බහා හිටින්නේ නැත්නම් ඒක දෘෂ්ඨියෙන් බැලුවොත් **“මිත්‍යා දෘෂ්ඨියක්!”** එහෙනම්, මිත්‍යා දෘෂ්ඨිය දරා හිටින්න වටිනවා ද? විනයට හික්මවා ගන්න, ගන්න වටිනවා ද? හික්මෙන මඟක් නෙමෙයි නම්, ගන්නොත් මොකද වෙන්නේ? හික්මෙන්න විදිහක් නෑ! මොකද, මිත්‍යා දෘෂ්ඨියකින් කොහොමද හික්මෙන්නේ? මිත්‍යා සමාධියක් එනවා මිසක්, සම්මා සමාධියක් එනවාද?

If it is not tracible, not verifiable, then it ought to be a wrong view. Then is it worth holding on to such wrong view? Then is it worth holding on to such wrong view? Is it appropriate to be used for restraining as part of Discipline (Vinaya - restraint of raga, dwesha, moha)? If it ain't facilitating restraint, what will happen if we use it? We cannot be restrained. How can one be restrained with a wrong view? It will lead to some wrong

Samādhi, how can a right Samādhi (a Samādhi that leads to the depletion of defilements) emerge out of it?

සමමා දිට්ඨියකට සමමා සමාධියක් නියෙනවා. සමමා සමාධියෙන් සමමා ඥාණ – සමමා විමුක්ති ලබලා නිවන් දකිනවා. **සමමා ඥාණ – සමාධි ලබන්න සමමා දිට්ඨියෙන් ආරම්භ කරන්න ඕනේ.**

A right view would lead to right Samādhi. From the right Samādhi emerges, the right knowledge, or insight (sammā-ñāṇa), and right liberation, or release (sammā-vimutti) and the Nirvana would be achieved. To achieve right Samādhi and right insight, one needs to start with the right view.

සමමා දිට්ඨියක් ඇති තැනයි සමමා සංකල්පණාවක් එන්නේ. එතනයි සමමා වාචා, සමමා කම්මන්ත, එන්නේ එතනයි. සමමා ආජීව හැදෙන්නේ එතන, වායාම, සනි, සමාධි හැදෙන්නෙන් එතන! **සමමා දිට්ඨි නැත්නම්, එයින් මෙහා එකම ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගයේ එකක් වත් වඩන්න බෑ! වැඩෙන්න විදිහක් නෑ!**

Only where you have the right view, the right intentions would emerge. There only, the right speech, right conduct would emerge. Right livelihood, effort, mindfulness and samādhi/ concentration, emerge there only. In the absence of the right view, it is impossible to practise the remainder of the Noble eightfold path. It's simply implausible.

එහෙනම්, මුලදි ම අපි සමමා දිට්ඨියට පත් කරන තැන කැවෙත්, ඔහොම ඔය විදිහට වැරදි අදහසක් ගත්තොත්, අපිට පුලුවන් ද එයින් එහාට නිවනක් ගැන කතා කරන්න?

Hence, if that point is hampered, at which the right view is acquired, if a wrong view is taken, right at the beginning, how can we even talk about Nirvana from that point onwards.

දැන් නිවන ගැන කතා කරන්න, **දෘෂ්ඨිය පිරිසිදු වෙන්න ඕනේ ඉස්සෙල්ලාම!** එහෙනම්, සමමා දිට්ඨිය ඇති කරගන්න ඕනේ.

To talk about Nirvana, the view or the perception should firstly be pristine, meaning that you have to acquire the right view.

සමමා දිට්ඨිය ඇති කරගන්න නම්, “**යදනිච්ඡං තං දුක්ඛං**” කියන වචනයේ “**නියම අර්ථය**” ගන්න ඕනේ. “යමක් අනිත්‍යය නම් ඒක දුකයි” කියලා අර්ථය සිංහලට තෝරන්න ගියාට පස්සේ, අපිට සිද්ධ වුනේ මොකද්ද? යථාර්තයෙන් පිට පනින්න සිද්ධ වුනා. දැන් අපිට එන්න විදිහක් නෑ සමමා දිට්ඨියට! “යමක් ස්ථිර නැත්නම් ඒක දුකයි” කියන දෘෂ්ඨියක අපි පිහිටලා ඉන්නවා.

To acquire right view, you need to get clarified the meaning of the phrase "Yada nichchan – tan dukkhan" correctly. After it has been translated as "if something is impermanent, it will cause suffering", we have been derailed from the truth. Thus it is implausible to have right view. We seem to have a firm foothold on the view, that the suffering is caused by impermanence of things.

(ශ්‍රාවක පිරිසෙන් කෙනෙක් ප්‍රශ්නයක් අසයි) “... අනිච්චයි, දුක්ඛයි, අනත්ථයි, නැතුව අනිච්ඡ නිසා දුක්ඛ නෙමෙයි?”

A listener: Things are subject to Anicca, Dukkha, Anatta. And not like since it is subject to Anicca (inappropriate, unsatisfactory), it will give Dukkha (suffering). Is that so?

(ස්වාමීන් වහන්සේ) “ඔව් දැන් යදනිච්ඡං තං දුක්ඛං – යමක් අනිත්‍යය ද, ඒක දුක්ඛයි”

Waharaka Thero: "Yada nicchan - tan dukkhan", if something is unsatisfactory/ inappropriate, it will cause suffering.

(නැවතත් ශ්‍රාවක මහතා) “දැන් එක ලක්ෂණයක් විදිහට දකිනවා නම්, ඉස්සෙල්ලා අනිත්‍යයි, අනිත්‍යය නිසා දුක්ඛයි, දුක්ඛ නිසා අනාත්මයි, එහෙම නම් එක ලක්ෂණයයි නේ නියෙන්නේ? එහෙම නෙමෙයිද? – අනිත්‍යය, දුක්ඛ, අනාත්ම ඔය තුන ම ඕකේ නියෙනවා”

Another listener: Now if we look at it as characteristics, firstly because its Anicca, it generates Dukka, therefore it is Anāthma (Non-self). So ain't there only one characteristic? Anithya, Dukkha, Anāthma. All three are in the same? Ain't it?

(නැවත ස්වාමීන් වහන්සේ) “දැන් ඒක නිසා – යමක් නිසා යමක් වෙනවා කිවුවොත්, දෙකක් නේද?”

Waharaka Thero: Now if one thing happens, because of another, aren't they two things?

(නැවතත් වෙනත් ශ්‍රාවක මහත්මයෙක්) “යමක් නිසා නෙමෙයි, එක දෙයක් තුළ ඒකේම ලක්ෂණයක් පමණයි නියෙන්නේ,අනිත්‍යය ලක්ෂණය අනිත්‍යය ස්වරූපයෙන් නියෙනවා, දුක්ඛ ලක්ෂණය දුක්ඛ ස්වරූපයෙන් නියෙනවා, අනාත්ම ලක්ෂණය අනාත්ම ස්වරූපයෙන් නියෙනවා, අනිත්‍යය ලක්ෂණය තුළ නියෙන්නේ ස්ථිර නොවන ස්වභාවය, දුක්ඛ ලක්ෂණය තුළ නියෙන්නේ වෙනස් වෙන ස්වභාවය...”

A listener: Not because of something, in one thing there is the characteristic of that. Right? the characteristic of Anithya, lies in its form, In Anithya, there is the nature of impermanence, in Dukka there is the nature of change...

(නැවත ස්වාමීන් වහන්සේ) – නෑ මෙහෙමයි, දැන් හිතන්න මෙහෙම, **දුක්ඛ ලක්ෂණය වැටහෙන්නේ හිතට. අනිත්‍යය ලක්ෂණය නියෙන්නේ මොකේද? ද්‍රව්‍යය වල නේද?** යම් ද්‍රව්‍යය-වස්තුවක් හෝ බාහිර දෙයක් නියෙනවා නම්, ඒ “යමක්” කිවුව යමක නේද අනිත්‍යය ලක්ෂණය?

Waharaka Thero: No, it's like this. Now think like this. The characteristic of Dukkha/ suffering is sensed by the mind. The characteristic of impermanence is there in material things isn't it? If there is some material object or some external object, isn't the characteristic of impermanence there in that thing?

දැන් “හිත” කියන්නේත් යමක් කියන්නකෝ, **“යමක්” කියන එකට හිතත් අයිතියි නේ, නාම ධර්මත් අයිතියි නේ!** නාම ධර්ම හෝ රූප ධර්ම යන යමක් වේ නම්, ඒවායේ අනිත්‍යය ස්වභාවය – එතකොට, ඒ යමක් අනිත්‍යය නම්, ඒක අල්ලන්න ගිහාම නේද දුක්ඛ වෙන්නේ? තේරුණා නේද? එහෙනම්, ඒ **දුක්ඛ ස්වභාවය නියෙන්නේ අල්ලන්න යන ඒ මානසිකත්වය තුළ නේ, එහෙනම් ඒක දුරු කරගන්න පුළුවන්!**

Now take the mind as a thing, a thing will encompass mind as well, both mental (nāma) and material (rūpa) things (together nāmarūpa). If there is a mental (nāma) or material (rūpa) thing or phenomena, the impermanent nature of those. So if something is impermanent, when you are going to grasp it only, it will cause suffering. Understood? Then the dukkha/ suffering is created in the grasping mentality only. Thus, that can be removed.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්) “...අනිත්‍යය දෙයක් නිත්‍යයි කියන සංඥාවෙන් අපි ගන්නවා”

A listener: We take something impermanent as if it were to be permanent.

(ස්වාමීන් වහන්සේ) අන්න, ගන්නවා! ඔව්, අනිත්‍යය දෙයක් නිත්‍යයි කියලා ගන්නහාම, අපි ඒකේදී දුක්ඛ සංඥාවක් අපිට ඇති වෙන්නේ ඒ මානසිකත්වය තුළ – ගොඩනැගෙන එකක්. එහෙනම්, **දුක්ඛය කියන්නේ අපි ගොඩනගාගන්න එකක්, ද්‍රව්‍යය – වස්තුවේ තියෙන එකක් නෙමෙයි!**

Waharaka Thero: When we take something impermanent, as permanent, we will incur a cognitive perception of suffering. Which means that the suffering is some thing that we develop our selves, not something that is there in the object.

ද්‍රව්‍යය – වස්තුව වටිනවා කියලා අල්ලා ගන්න දෘෂ්ඨිය නිසයි අපිට ඒ දුක්ඛයට භාජනය වෙන්න වෙන්නේ. වැටහෙනවාද මහත්මයා? එහෙනම්, අනිත්‍යය ලක්ෂණය තියෙන්නේ ද්‍රව්‍යය – වස්තු හෝ මොනවා හරි, සත්ත්ව-පුද්ගල, ද්‍රව්‍යය-වස්තු වලට අයිති නාම ධර්ම, රූප ධර්ම යැයි යමක් ඇත්නම්, ඒවා තුළ තේ තියෙන්නේ!

We will be subject to suffering because we grasped the object thinking it's worthy. Understood? The characteristic of impermanence is in the object, let it be some animal, individual, object, what ever mental or material phenomena. Within those, the characteristic of impermanence, lies.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්) “එහෙනම්, ලෝකයේ පළමුවැනි වශයෙන් ම තියෙන්නේ අනිච්ඡ ස්වභාවය, අනිච්ච ස්වභාවය නිසා පසේසේ ගොඩනගා ගන්න දෙයක් නමයි දුක්ඛ ස්වභාවය.

A listener: So the world has primarily got the characteristic of Anicca, Because of the Anicca nature, the suffering/ Dukkha will be developed secondarily.

(ස්වාමීන් වහන්සේ) ඒක හරි! එනකොට, අනිත්‍යය ස්වභාවය කියලා අපි ගන්නකොට, ස්ථිර නැති ස්වභාවය කියලා ගන්නොත්, තේරුණාද? අනිත්‍යයි කියන්නේ ස්ථිර නෑ කියන ස්වභාවය ගන්නොත්, ස්ථිර නැති නිසා ම දුක්ඛ ස්වභාවයක් ගොඩනැගෙනවාද කියන එකයි මේ අහන්නේ.

Waharaka Thero: Correct. When we call Anithya and we mean it to be impermanent, I am questioning the fact if it's true, that the impermanence causes suffering?

දැන් දුකට හේතු වෙන දේවල් ස්ථිර නැති නිසා ඒක අපි දන්නවා. ඒකත් ස්ථිර නෑ!

ඒ දුකට හේතු වෙන දේවල් ස්ථිර නැත්නම්, ඒ නිසත් අපිට දුකක් ගොඩනැගෙනවා ද? අන්න ඒකයි ප්‍රශ්නේ!

Now we know that what ever the things that cause suffering, are also impermanent. If the things that casue suffering are impermanent, does that also generate suffering? That's the question I'm posting.

එතකොට අපි එතන එකක් වෙනවා, කොටසක් නියෙනවා - කොටසක් ගන්නහාම, **ප්‍රිය-මනාප, ප්‍රිය-මධුර යමක් ඇත්නම් ඒක වෙනස් වුනොත් අපිට දුක එනවා. අප්‍රිය-අමධුර යමක් ඇත්නම්, ඒක වෙනස් වුනොත් දුක එන්නේ නෑ නේ!** තේරුණා නේද?

Now there's one point. There are things of two types. When things that are likable, sweet, things that we hold dear, change to the worse, then the suffering would be incurred. When something that we despise, resentful and bitter change, will we be unhappy? Understood? Now if we get recovered from some discease, we will not be unhappy.

එහෙනම්, මෙතන නියෙන්නේ - එක කොටසයි නියෙන්නේ “අනිත්‍යය නිසා දුකයි” කියලා ගන්නොත්. ප්‍රිය ස්වභාවය, මධුර ස්වභාවය නියෙන යමක් ස්ථිර නැති නිසා ගෙවිලා යනවා නම්, අපිට ඒක සැප වෙන්නේ නෑ! අප්‍රිය - අමධුර දෙයක් ගෙවිලා යනවා නම්, අපිට සැපක් දැනෙනවා. තේරුණා නේද?

We will only be focusing on one type of things, if we are to take the view that the impermanance is the cause of suffering. When something sweet, likable, agrreable, goes in to decay, that will not make us happy, alright. If something resentful and bitter were to become deteriorated, we will feel happy. Understood?

එහෙනම්, මේකේදී මේ ලෝකේ - “**යං ලෝකේ පිය රූපං සාන රූපං**” - බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, **මේ සියල්ල දුකයි කියලා ගන්න එපා!**

"Yam loke priya rupam satarupam". If there is something in the world, which is likable and pleasant, the Lord Buddha preaches, Don't take everything as suffering, there is some likability to things, some sweetness to things.

ප්‍රිය ස්වභාවයක් නියෙනවා නම්, මධුර ස්වභාවයක් නියෙනවා නම්, “**එත්තේසා තණ්හා උපජ්ජමානා උප්පජ්ජති - එත්ත නිව්ස්සමානා නිව්ස්සති**” - මේ තෘෂ්ණාව එතනයි උපදින්නේ, එතනයි පවතින්නේ. ඒ ප්‍රිය ස්වභාවය, මධුර ස්වභාවය දුක් බ සමුදය - දුකට හේතුව! සියල්ල දුකෙන් පිරිලා නෙමෙයි!

"Ettesa thanha uppajjamana uppajjathi, etta nivisamana nivissati". There the greed arises, that is where it exists. That likable nature, sweet nature. That is the arising of suffering, the cause of suffering. Not everything is filled with suffering.

ලෝකයේ යම් දුක්ඛයක් ඇත්ද, මේ දුකට හේතුවක් නියෙනවා. දුකට හේතුව දුක නෙමෙයි! දුකට හේතුව ප්‍රිය ස්වභාවය - මධුර ස්වභාවය.

If there is some suffering in the world, there is also a reason for that. The cause of suffering is not suffering. The cause of suffering is the the likability, sweetness of things.

ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ අහනවා, යමක් මේ ලෝකේ ප්‍රිය ස්වභාවයක්, මධුර ස්වභාවයක් නැත්නම් ලෝක සත්ත්වයා ඇලෙනවාද? මේකේ ආදීනවයක් නැත්නම් ලෝක සත්ත්වයා මිඳෙනවාද?

Thus the Lord Buddha, questions, if there is no likability, no sweetness to things, will the worldly beings be attached to those? If there is no bad consequences (ādīnava), will the worldly beings ever renounce the worldly pleasures?

ප්‍රිය ස්වභාවයක් – මධුර ස්වභාවයක් ඇති නිසාමයි මේ ලෝක සත්ත්වයා මේ ලෝකෙට ඇලෙන්නේ. එහෙනම්, ඒක දුක නෙමෙයි!

Because of the likability and sweetness only, the worldly beings are impassioned and are stuck on worldly pleasures. Then that is not suffering.

ඒක ඒ ඇලෙන්න ගියාට පස්සේ, ඇලුනේ මොකේද? අන්න ඒ ස්වභාවයේ යමක් ඇත්නම් – අනිච්ච ස්වභාවය අන්න ඒකේ තියෙනවා. අනිච්ච ස්වභාවය හරියට තේරුම් ගන්නා නම්, එතෙතදී දැකගන්නවා ඒකයි ඒ දුකට හේතුව කියලා.

Suffering will come after getting stuck on. On what exactly did we get stuck on? The thing we got attracted to, bound ourselves to, has got the characteristic of Anicca (unsatisfying, inappropriateness). If we have correctly understood Anicca, then we will understand that Anicca in fact is causing suffering.

එහෙනම්, ඔතන “අනියනං” කියන වචනයේ අර්ථය “අනිච්ච” කියන වචනෙට දීලා තියෙන්නේ. “ජීවිතං අනියනං – මරණං නියනං” – ජීවිතය ස්ථිර නෑ, මරණය ස්ථිරයි!

For the meaning of "Anicca", the meaning of the word "Aniyathan", has been interchanged."Jiwithan aniyathan, maran niyathan" Life is not certain, but death is.

මෙන්න පාලි වචනයක් තියෙනවා, ඔය අපි අද ස්ථිර නෑ කියලා දෙන, අපි අනිච්ච කියන වචනයට මේ “ස්ථිර නැත්නම්” කියලා දෙන වචනය, තේරුණානේ – **ඒකට වචනය “අනියන!”**

The meaning impermanance should have been given to the Pali term "Aniyatha" not "Anicca".

ඔතන තියෙන්නේ “අනිච්ච” – අනිච්ච කියන්නේ, “ඉච්ඡ” කියන්නේ කැමැත්ත. “අනිච්ච” කියන්නේ කැමැත්තට නෑ! මෙන්න හේතුව. යමක් කැමති සේ නැද්ද, ඒක දුකයි!

What we have here is Anicca. "Icca" means the will or expectation, "Anicca" means not in accordance to the will. This is the cause. If something is not agreeable to the expectation, then it causes suffering.

දැන් කල්පණා කරමුකෝ. අපිට දුකක් එනවා, කැමතිද? නෑ! එන්නේ නැද්ද? එනවා නේ, දුකට කැමති නෑ – නමුත් දුක එනවා නේ. යමක් වැනසෙනවා ට කැමති නෑ, අපිට කැමති දෙයක්. නමුත් වැනසෙන්නේ නැද්ද? වැනසෙනවා. ආං එතකොට අපි කැමති – ඉච්ඡ සේ තියෙනවාද? අන්න, අනිච්චයි කියන්නේ ඉච්ඡ සේ නෑ – කැමති සේ නෑ!

Now let's have our thinking hats on. We don't expect to have suffering, do we like that? No. Will it stop, just because we want the suffering to end. We don't like suffering, but it

befalls. We don't want something that we like to fall into disrepair. But can we avoid that from happening? It goes onto disrepair, so is this in accordance with our will or expectation? There, the Anicca means, not in accordance with our liking, it will not satisfy our expectation, unsatisfactory.

අපිට සැපක් එනවා, පවතිනවා ද? ගෙවිලා යනවා. කැමතිද ඒකට? කැමති නෑ! නමුත් වෙන්තේ නැද්ද? වෙනවා! එහෙනම්, **දුක යන යමක් ඇද්ද, සැප යන යමක් ඇද්ද, කැමති සේ නෑ! මෙන්න අනිච්ච - ඉච්ඡ සේ නෑ.**

Now we are feeling a pleasure, and it is going to pass. Do we like that, no. Will it stop from going to pass? Nope. It slips away. If there is something called pleasure, something called suffering, both are not in line with our liking, our expectation. Both will not satisfy us. If there is something called pleasure, something called suffering, both are not in line with our liking, our expectation. Both will not satisfy us. This is anicca, not to my liking.

එහෙනම්, මේ ලෝකේ ප්‍රිය රූපයක් - මධුර රූපයක් ආවොත්, දුකට හේතුවක් තියෙනවා නම්, හේතු වෙන දේ ප්‍රියයි - මනාපයි, ඒක කැමති සේ නෑ!

Then, if there is something likable, something sweet, there is a cause for suffering. That is the thing that we like is not to our liking.

(ග්‍රාහක මහතෙක්) ඉච්ච සොබාවය නමයි, ප්‍රිය සොබාවය මධුර සොබාවය.

A listener: Then lcca is the likable, sweet nature of things.

ඉච්ඡ කියන්නේ කැමැත්ත. එතකොට, අනිච්ඡ කියන්නේ කැමැත්තට නෑ! එහෙනම්, දුක එනවා - කැමති නෑ, නමුත් එනවා.

Then, if there is something likable, something sweet, there is a cause for suffering. That is the thing that we like, is not to our liking.

පවත්මක් හැබෑ නම් කැමති නැති දුක එනවා, කැමති සැප යනවා. ඕක තේද වෙන්තේ? මෙන්න ධර්මතාවය! **කැමති නැති දුක අපි කරා එනවා, කැමති සැප අපෙන් යනවා. මෙන්න මේ නිසා කියනවා, හැම දෙයක් ම ඉච්ඡ සේ නෑ!** යමක් අනිච්චයි කිවුවේ ඔන්න ඕකයි.

If there is existence, the suffering that we don't like will always come by, and the pleasures we like, will always come to pass. Ain't it what happens always. This is the norm. The suffering that we don't like will always come by, and the pleasure we like, will always come to pass. Thus we state, everything is not to the liking. This is why we said, that a thing is subject to Anicca.

යමක් කැමති සේ නැද්ද, ඒකයි දුක. **“යම්පි ඉච්ඡං න ලහති තම්පි දුක්ඛං”** කිවුවෙන්, ඔන්න ඔය අනිච්ච කිවුවේ ඔනනයි තියෙන්නේ. එක නමයි විග්‍රහ කරලා තියෙන්නේ, **“යම්පි ඉච්චං නලහති තම්පි දුක්ඛං”** කියලා.

If something is not to the liking, that is what suffering is. "Yampi ichchan nalabathi thampi dukkan". This is where Anicca has been clarified. Anicca has been clarified as "yampi ichchan nalabathi thampi dukkan". If one does not get what one craves or likes, that leads to suffering.

දැන් ඒ වෙනුවට අද මොකද්ද ගන්නේ? අන්න වරද්දා ගන්න නැත! අපි දැනගන්න ඕනේ, යමක් ඉච්ඡ සේ ලබන්න බැරි නම්, අන්න ඒකයි දුක! ඒක නමයි අනිච්ච කිවුවේ, අනිච්ච නම් දුකයි කිවුවේ ඔන්න ඕකටයි.

Instead of that, Anicca has been taken as impermanance. This is where it all went wrong. We have to know, that the suffering is, not being able to have something, the way we like it. That's why we said that, if it's subject to Anicca, it will cause suffering.

එහෙනම්, අපි යමක් කැමති වෙනවා නම්, ඇයි කැමති වෙන්නේ? **“මේ ලෝකේ හරයක් තියෙනවා”** කියලා අපේ **“මුලාවක්”** තියෙනවා. “වැදගැම්මක් තියෙන ලෝකයක්” කියලා අපේ හිතීමක් තියෙනවා. **මෙන්න අවිද්‍යාව!**

Then why do we come to like things. We are in a delusion that the worldly things are worthy. We are of the view that the worldly things are of value. This is ignorance (Avidya).

ඔය අවිද්‍යාව නිසා ම අපිට මේ ලෝකේ **කැමැත්තෙන් පවත්වන බලාපොරොත්තුවක්** එනවා. ඒ **අවිද්‍යාව තියෙන තාක් කල් අපිට කැමැත්ත අයිත් කරගන්න බෑ!** කැමැත්ත තියෙන්නේ මොකද්ද? හොඳින් ඉන්න, මට ඕනෑ හැටියට පවත්වා ගන්න.

Because of the ignorance, we come to have an aspiration to keep the worldly things to our own liking. So long we have the ignorance, we will not be able to shed that liking. What is our liking. We want to live a good life. To lead it, just the way we like it.

කැමැත්තෙන් පවත්වා ගන්න දෙයක් එතන නැත්නම්, විදිහක් තියෙනවා ද? ලෝක ධර්මතාවයක් තියෙනවා, කොච්චර අකමැති දුක, කොච්චර කරදර, අනිඡ්ඨ අරමුණු, අපි කැමති නැති ඒවා අපිට එනවා. ඒක වළක්වන්න බෑ! අපි කොච්චර කැමති වුනත්, අපි බලාපොරොත්තු වෙන සැප යනවා. ඒක වළක්වන්න බෑ!

But is it possible to have anything, exactly the way I want? There is a convention the world holds. It doesn't matter how much we don't like suffering to come, troubles to come, despised sense objects to come, these things that we don't like, will come anyway. It's inevitable. It doesn't matter how much we like, the pleasures that we yearn for, simply come to pass. That too is inevitable.

මෙන්න ධර්මය. ඔය ධර්මය තෝරලා දෙන එකට නමයි කිවුවේ ධර්මාවබෝධයක් ලබනවා කියලා. ඔන්න, **ධර්මාවබෝධය තියෙන්නේ ඔය පොඩ්ඩේ. ඕකෙන් අහක් වෙච්ච ලෝකයක් නෑ, මුලු ලෝකෙම දැනගන්නා!**

This is Dhamma. Getting clarified this Dhamma is what you call as understanding Dhamma, being enlightened with Dhamma. The understanding of Dhamma lies inside this small thing. Nothing escapes this Dhamma. We can see thorough anything in the world with this much of understanding Dhamma.

මේ ලෝකේ කොතන, මොනවා හොයලා බැලුවත්, අන්තිමට බලපූහාම තියෙන්නේ මොකද්ද? අකැමැති වන්නා වූ දුක එනවා, කැමති සැප යනවා.

Wherever it is, whatever it is. In the final reading what is left? The despised suffering comes by; the liked pleasure goes by.

**එහෙම එකක් ම මේ ලෝකේ අපි අල්ලනවා
මිසක් “මම - මගේ” කියලා, මිකෙන් තොර එකක් ලෝකේ අල්ලන්න නෑ!**

We might be holding on to things, calling it me, mine. But in fact, there is nothing in the world that we can hold that is free from Anicca and therefore, suffering.

මන්න මික ඇත්තද බොරුද කියලා පොඩ්ඩක් හිතලා බලන්න යෝනිසෝ මනසිකාරයෙන්. හිතලා බලනකොට අපිට තේරෙන එකක් එනවා, “සර්ව සම්පූර්ණ මේ කතාව ඇත්ත!” එහෙනම්, **බුද්ධ දේශනාව මන්න මිකයි, මික අයිත් කරන්න ක්‍රමයක් නෑ!** වෙනස් කරන්න බෑ කාටවත්! අපි අකැමැති දේවල් එනවා, කැමති දේවල් යනවා, නවත්වන්න බෑ! එහෙනම්, කැමති සේ නෑ.

Now wisely reflect on this, if this is true or not. When we think, we realise that this statement is perfectly truthful. Then this is the utterance of the Lord Buddha, no one can discard that, change that. Disliked things come by, liked things go by. Meaning it's not to the liking.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): “සිතු දේ නොසිදුවේ, නොසිතු දේ සිදුවේ”

A listener: What you hope for doesn't happen, what's not hoped for, does happen.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න සිද්ද වෙන නැත! ඉතින් ඔය ටික සිද්ද වෙන්න හේතුව මොකද? අපි කැමති වෙන්නේ, මික දන්නවා නම් - ධර්මතාවය මික බව, ඔහොම ධර්මතාවයක් ඇති දෙයක් අපි කැමති සේ පවත්වන්න අපි කැමති වෙනවාද, ඇත්ත දැක්කාට පස්සේ? ඉවරයි නේද එතනම!

Waharaka Thero: That's exactly what happens. Why does it happen? Because it's the norm. It's bound to happen, the convention. Will we like anything if we know their true nature, if we know Dhamma. After seeing the truth, after seeing the characteristics the things hold, are we ever going to keep things to our liking?

ආත්ම දෘෂ්ඨිය නිසා තමයි අපි කැමති සේ පවත්වන්න හදන්නේ. ආත්ම දෘෂ්ඨියක් අපිට තියෙන නිසා තමයි බැරි එකක් කොරන්න හදන්නේ! අපි හිතා ඉන්නවා කැමති සේ පවත්වන්න බැරි දේ කැමති සේ පවත්වන්න. “මම” පවතින්න, “මගේ ඒවා” පවතින්න කැමතියි. නමුත්, කැමති සේ පවත්වන්න හදන්නේ.

Since we have a perception of self, we are inclined to keep things in line with the self preferences. Because we have the delusion of self, we ourselves, have taken up the impossible task of keeping the world in line with the self preferences. We are expecting to keep in line with our preferences, what that cannot be kept so. We like our selves to exist, our things to exist and that too, to our liking.

ඉතින් මේ ධර්මතාවය තේරුම් ගන්නට පස්සේ, අපි ආයි සැරයක් දඟලනවාද “මම කැමති සේ පවත්වන්න කොහොම හරි හදන්න මිනේ” කියලා දෘෂ්ඨියක් එහෙම තියෙයිද? “මගේ කියලා ගන්න දෙයක් - කැමති සේ පවත්වන්න පුලුවන්” කියන දෘෂ්ඨියක් තියෙනවා නම්, දැන් ඉතුරු වෙනවාද?

So once this norm has been understood, will we toil over again, to keep things to our liking. Will such a false view remain standing? Will the view to call things mine, still be there?

ඔන්ත ධර්මය දැක්ක දාට යථාර්තය දැක්කා, බුද්ධ දැක්කා. අන්ත අවබෝධය! සත්‍යාවබෝධය තියෙන්නේ ඔනෙනයි, ලොකු දේක නෙමෙයි!

When you see the Dhamma, you see the truth, you see the Buddha. That is enlightenment. The enlightenment lies here, not in some highfalutin jargon.

එහෙනම් අපි දකින්න ඕනේ, “**කැමැති සේ පවත්වන්න බෑ!**” ඔය පොඩ්ඩ තෝරා ගන්න ඕනේ. ඇයි බෑ කියන්නේ? මෙව්වර – අපි දැන් අප්‍රමාණ සංසාරය දැක්කේ නෑ නේ නාම, අපිට දිවැසක් තිබුණේ නෑ නේ දකින්න. පෙර විසූ කඳු පිළිබඳව අපි දැක්කේ නෑ නේ!

Thus, we have to see, that we cannot keep anything to our liking. We have to understand only this much. What is so difficult about it. We did not see this much in our way too long, samsaric journey. We didn't have divine vision or some psychic power to see that. We were unable to see our previous births.

මොනවා හරි තිබුණා නම්, අපි හිතමුකෝ – තිබුණා නම්, **ඔය අතරතුර කැමැති සේ පවත්වාගන්න පුලුවන් තැනක් අපිට කවදා හරි හම්බවෙලා තියෙනවා නම්, අපි එතන තේද? ඒක පවත්ව – පවත්වා ඉන්නවා තේද?**

Let's just imagine if we really were in some place where we could keep things to our liking, if we really went to such place, shouldn't we be still living there? Never leaving that being.

එහෙනම්, එහෙම එකක් මේ අනන්ත සංසාරයක් තිබුණා නම්, දෙවියෙක් වෙලා, මනුස්සයෙක් වෙලා, බ්‍රහ්මයෙක් වෙලා, කොහේ හරි උපන්නා නම්, හිටියා නම් අත් බැවක් ලබාගෙන හිටියා නම්, අපිට කැමැති සේ පවත්වන්න පුලුවන් “මමෙක්” හම්බවෙලා තිබුණා නම් ඔය කොතනක හරි, අපි ඒක කඩාගෙන එනවාද?

In the infinite samasaric journey, had we ever had such a being, as a God, as a human, as a Brahma, wherever we were born, countless times previously. If we had been such a being, having a self, where things were always in line with the self preferences, will anybody come out of such being, such self.

එහෙනම්, මෙව්වර කාලෙකට මේ සංසාර ගමනේ කැමැති සේ පවත්වන්නට කොහෙවත් “ඉව්ජ” වස්තුවක් හම්බ වෙලා නෑ! එහෙනම්, ඒ කාලේ “මගේ” කියලා යමක් හදාගන්නා නම්, එල්ලිලා ඉන්නවා තේද? ඒත් නෑ තේද ඒක? කෝ ඒ වස්තුව අද?

Therefore, it is clear. We have never encountered anything that we could have kept to our liking. Otherwise, what ever the things that we held dear and called mine, should be with us right now, us holding on to them. What really happened to those worthy objects?

(ශ්‍රාවක මහනෙක්): “හම්බ වුනේ නෑ නෙමෙයි, හම්බ වුනා, හම්බු වෙච්චි එක වෙනස් වුනා”

A listener: Not that we didn't find, we found. And what we found, it changed.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔව්! අන්ත ඒක නේ ධර්මතාවය, ඒකනේ! ධර්මතාවය ඒක. අපි බලාපොරොත්තු වුනේ ධර්මතාවයට පහර ගහලා, ධර්මතාවයට වෙනස් දෙයක් ගොඩනඟා ගන්න. නමුත්, ධර්මතාවය ජය ගන්නා ද අපි? **මෙව්වර කාලයක් අනන්ත සංසාරයේ කිසිම සත්ත්වයෙකුට ජය ගන්න හම්බ වුනේ නැති එකක්!**

Waharaka Thero: Yes, that is the convention. That is the Dhamma. We were trying to build up something, trying to go against the convention, against the order of things. But no sentient being could ever overcome the convention, the order of things.

මොකද හේතුව? ඒක නමයි ධර්මතාවයක් තියෙනවා – නියමයක්, ඒ නියාම ධර්මතාවය ජය ගන්න බෑ! අන්න, නියාම ධර්මතාවය මොකද්ද? අනිච්ච ධර්මතාවය, **“අනිත්‍යය” එක නෙමෙයි, “අනිච්ච” ධර්මතාවය!** අන්න අනිච්ච කියන වචනයට අනිත්‍යයි කියලා – **අනිච්ච කියන එකයි අනිත්‍යය කියන එකයි දෙකක්!** ඔන්න තෝරා ගන්න ඕනේ එක.

Because, we are bound by these rules underlying everything. The inherent nature of things is governed by those conventions. That's the norm. Not Anithya/ impermanence, but Anicca (Unsatisfying, not being to the liking, inappropriate). Accordingly, now you can see Anithya and Anicca are completely two different concepts.

අනිච්ච තෝරා ගන්න දාට ධර්මය තෝරා ගන්නා – ධර්මය දැක්කා, ඉච්ච සේ නෑ! ඔය ටික පොඩ්ඩක් අපි හිතන්න පටන් ගන්නා නම්, ඉතින් මට මං අකමැති දෙයක් සිද්ද වෙනකොට, “ඉතින් ඒක තේන්නම් ධර්මතාවය. මම කැමති වුනාට හරියනවැයි, මේක මෙසේ තිබිය යුතුයි කිවුවාට හරියායෑ, එහෙම එකක් තියෙනවා යෑ?” ඒ වාගේ දෙයක් අපි දකිනවා.

When you have got Anicca clarified, you see Dhamma. Not to the liking. Then when some undesirable thing was to befallen you, you will realise it is only the norm, there will be no resistance, no suffering. We'll see that, what we wish for, is not a variable, that determines the outcome.

ඒ දැක්කාට පස්සේ දැන් අපිට ආයි සැරයක් අපි දන්නවා නම්, **මොනම හේතුවකින් වත්, කවර ආකාරයකින්වත්, කුමන පුද්ගලයෙකුට වත්, මේ කැමති සේ නොපවතින ධර්ම ස්වභාවය වෙනස් කරන්න බෑ** කියලා අපි තේරුම් ගන්නා නම්, ධර්මානුකූලව යථාර්ථයෙන්, එහෙනම් අපි කාටවත් නැමෙනවා ද, කාටවත් කියනවාද, “අනේ මේක මෙසේ හදලා දෙන්න” කියලා? ඒ කියන පුද්ගලයාගේ තියෙන එකත් කැමති සේ නෑ නේ! කාට කියන්නද?

Once we see Anicca, we come to know that no person, no sentient being is above this norm, and we'll come to know, that no one has the capability to change things for us, the way we want, at our request, we will no longer be bowing down in front of anyone, asking to do so. Even that person in front of whom we may have bowed down in the past, even his things are subject to Anicca. Tell whom now?

අන්න එදාට අපි නිගමනයක් කරනවා. **මේ ලෝකේ තුළ දෙවියෝ හිටියත්, බ්‍රහ්මයෝ හිටියත්, මනුස්සයෝ හිටියත්, සක්විති රජවරු වෙලා හිටියත්, මොන ජාතියේ විද්‍යාඥයෝ හිටියත්, මොන පණ්ඩිතයෝ හිටියත්, කවුරු හිටියත්, කාටවත් කැමති සේ පවත්වන්න කිසිම තැනක කිසි දෙයක් නෑ පැවැත්ම තුළ! එහෙනම්, පැවැත්ම තුළ බලපූහාම අනාථයි!**

On that day, we'll conclude that, even Gods, even Brahmas, even humans, even wheel turning emperors, even scietists of any type, even great scholars, whoever it is, no body has got anything that can be kept to their liking, in their respective petty existences. Then

in terms of our existence, everybody is vulnerable, at mercy of the conventions of the worldly existence.

පැවැත්මේ අල්ලන්න දෙයක් නෑ. නාචත්වයක් හොයාගෙන දඟලන්නේ මේ අනාච එකක නේ! ඔන්න මූලධර්මය. දැන් ඕක බොරු කරන්න කිසිම සමනෙක් ලෝකේ නෑ!

There is nothing worthy of holding on to in our petty existence, nothing safe and sound about it. We will not be toiling over in vain, in search of some solace from the world anymore. This is the basic principle. No one can deny it.

“සබ්බේ සංඛාරා අනිච්චා” – එතකොට, සංඛාර න් අනිච්චයි, කැමති සේ නෑ!

"Sabbe sañkhārā aniccā". All action that we do from our mind, body and speech are unsatisfying, inappropriate in terms of the satisfaction that we are after. They will not be to our liking.

අපි කැමතියි යම් තත්ත්වයකට. ප්‍රිය ස්වභාවයක් – මධුර ස්වභාවයක් නොකැපී, නොබිඳී, විනාස නොවී අපි කැමති සේ පවතිනවා නම් කැමතියි. නමුත්, එහෙම කැමති සේ පවතින ලෝකයක් නෑ. ඒ ලෝකේ හැටි. ඔන්න ලෝක ධර්මතාවය. ඔන්න ඕක ඉස්සෙල්ලා දකින්න ඕනේ. ඔන්න **“ධර්මය දැක්කා” කියන්නේ ඕක දැක්කහාම.**

We like the state, in which the things that are likable and sweet will remain so, without going into decay and destruction, in line with our liking. But there is no such world in existence. That is the nature of the world. That's the norm. The conventions of the world, the nature of the world as it is, should be seen, in order to see Dhamma.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): **“අනිච්ච වූ දේ කෙරෙහි ලෝභ ඇති වීම තමයි – ඇලීම තමයි දුකට හේතුව”**

A listener: Desiring things that are subject of Anicca, getting attached is the cause of suffering.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න! දුකට හේතුව වෙන්නේ ඒකයි, වෙන්නේ.

Waharaka Thero: Exactly. That is the cause of suffering.

ඇලීම් වෙන්නේ මොකද? අපි ඇලුම් කරන්න හේතුවක් තියෙනවා, මේ විද්‍යාව දැක්කේ නැති නිසා. මේක වැහිලා තියෙන්නේ, මේ විද්‍යාව, මේකයි විද්‍යාව. කැමති සේ නෑ! නමුත්, කැමති සේ නෑ කියන එක පිලිගන්නේ නෑ අපි, අපි කැමති සේ හදන්න කොහොම හරි බලනවා – උත්සාහා කරනවා. කැමති සේ ගොඩනගාගන්න හදනවා.

Why do we get impassioned by worldly things? Because we did not see the right knowledge (Vidya) / did not see with wisdom. This right knowledge is hidden; it is the knowledge of Anicca. Denying Anicca, we persist on our mission to somehow keep things to our liking.

කැමති සේ ගොඩනගන්න හදන්නේ – අන්න ඒකට කියනවා, අවිද්‍යාව. ඔන්න ඔය අවිද්‍යාව නිසා තමයි “තං දුක්ඛං” – ඔන්න ඔය දුකට හේතු වෙන්නේ. ඔය දුක එන්නේ අන්න ඒකෙන්.

Trying to build up things to our liking. This is ignorance (Avidya), holding on to wrong knowledge. Because of the ignorance, the suffering would come in.

(ග්‍රාචක මහතෙක්): “අපි කැමති වෙච්ච එකම දේ තමයි චතුරාර්යය සත්‍යය අවබෝධය”

A listener: The only thing we liked was to understand the four noble truths.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔව් ඉතින්, එතකොට අපි චතුරාර්යය සත්‍යය දකින්නේ ඔතනින් නේ! දකින මඟ ඕක නේ! චතුරාර්යය සත්‍යය අවබෝධ කරන්නේ මේ ධර්මය තුළින්.

Waharaka Thero: Yes. This is exactly where we can understand the Noble truths. This is how you see the Noble truths. The Noble truths are understood through this Dhamma.

(ග්‍රාචක මහතෙක්): “ලෝකය තුළ පවතින්නාවූ දේවල් වලට කැමැත්ත ඇතිවෙන තාක්කල් දුක!”

A listener: Until we have a desire for worldly things we cannot escape suffering.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔවු! එතකොට **කැමැත්ත ඇති වෙන්නේ අවිද්‍යාව – මේක තේරෙන්නේ නැති නිසා.** ඕක තේරුම් ගන්න නම්, මේකේ යථාර්තය තෝරා ගන්න ඕනේ. එහෙනම්, අනිච්චතාවය තෝරා ගන්න ඕනේ. **අකමැති ඒවා එනවා, කැමති නෑ, නමුත් එනවා. කැමති ඒවා යනවා, කැමති නෑ, නමුත් යනවා. ඕක ධර්මතාවය!** ඔය ධර්මතාවයෙන් පිට පැතිවිච්ච ලෝකයක් කිසි තැනක නෑ! ඕක ජය ගන්න පුද්ගලයෙක් ලෝකය තුළ නෑ! ඉන්න විදිහකුත් නෑ! මෙව්වර කල් හැදිලා ත් නෑ!

Waharaka Thero: Yes, the desire comes from ignorance. Because of the inability to understand the much we discussed today. To understand that, we have to come in to terms with reality, we have to understand Anicca. Disliked things come by. Liked things come to pass. Not the liking. But happens anyway. That's the norm. No one is above, this underlying nature of the world. No one has been, no one ever will be.

දැන් මෙන්න මේ ධර්මතාවය දැනගන්නහාම අපිට එකක් වෙනවා, ඕක දකින්නේ නැති තාක් කල් **කැමති සේ පවත්වන්න පුළුවන් යමක් ගැන අපි දෘෂ්ඨියක් ආවේනම්, මිත්‍යා දෘෂ්ඨියක්!**

When we understand this convention, one thing will happen. Without seeing the truth, we have always been in a wrong view.

ඔන්න ඔය මිත්‍යා දෘෂ්ඨිය අපිට වද දෙන්න පටන් ගන්නවා, “කොහොම හරි මේක කැමති සේ පවත්වන්න උත්සාහා කරපන්!” අන්න ඒ වෙලාවේදී අපි දඟලනවා කැමති සේ පවත්වන්න. ඒ කැමති සේ පැවැත්වීමට කරන උත්සාහය නිසා අපි වෙහෙස විදිනවා මිසක්, අපිට පුළුවන් කමක් නෑ ඒකෙන් ගොඩ එන්න.

This wrong view, forces us to somehow fix things to its liking. So we are striving hard to keep things to our liking. We may only become exhausted but our target forever seems to avoid us.

අපි “සං” කියන මේ ගොඩවල් – “සං” කියන්නේ එකතු. එකතුව හදා ගන්න, හෙවත් “සංඛාර” කරන්න අපි දුක් විදිනවා. ඉතින් මේ බැර එකක් කරන්න

දුක් විදලා – දුක් විදලා හදපුහාම, හදන – හදන එක කැමති සේ නැති එකක්, කැමති සේ පවත්වන්න හදනවා නම්, අපි දුකක් – “සංඛාර දුක්ඛය” අන්න එතන එනවා.

In one interpretation Sañ means aggregates. To build up the aggregate or to do sañkara (actions from mind, speech and body) we put in great amounts of labour. If we are toiling over to do the impossible, to keep to our liking, something that constantly will not be to our liking, there originates the "Sankhara dukkha".

හදන හදන එක කැමෙනවා, එතකොට මොකද වෙන්නේ? හදන්නේ මොකද කරන්නේ? දුක් විදිනවා – වෙහෙසෙනවා නොකැමෙන එකක් හදා ගන්න. නමුත් නොකැමෙන එකක් නෑ! නමුත් අපේ මානසිකත්වයක් ගොඩනගා ගන්නවා අවිද්‍යාවෙන්, අපි කැමති එකක් හදාගෙන ඉන්න. කැමති එකක් හදාගෙන, පෝෂණය කරගෙන ඉන්න.

Put in labour to buildup something unbreakable. But there's nothing unbreakable. We create a kind of mentality driven by the ignorance to build up a thing that will satisfy our liking, and would remain so. To build up something likable and keep maintaining it.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): “අපිට වර්තමානයේ බැරි නම්, මතු – මතු හරි පුලුවන් කියනා දෘෂ්ඨියක් ගන්නවා”

A listener: We take a view, that even if it's not possible now, in the future it might be possible.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න! අන්න ඒ දෘෂ්ඨියේ නිගමනය නමයි, “මතු බලාපොරොත්තුව” අන්න මතු බලාපොරොත්තුව නිසා මතු ගමනක් හැදෙනවා. අන්න මතු ගමනට හේතුව. ඔතන නමයි “මතු ගමන” හදන එක. අන්න – **අවිද්‍යාවෙන් මතු ගමන හදන්නේ ඔය විදිහට. මතු බලාපොරොත්තුවක් ඇති කරලා,**

Waharaka Thero: The conclusion of such wrong view is, the aspirations for the future. Because of the aspirations for the future, the samsaric journey is propelled further in to the future. This is the reason for the samsaric journey, that is yet to come. This is how the samsaric journey is sustained. The delusion, thus extend the samsaric journey in to the future, fueled by the aspirations for the future.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): “සංඛාර රැස් කරන්නේත් ඕකටයි”

A listener: The accumulation of Sankhara is for this purpose. Ain't it?

(ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න ඒකයි, සංඛාර කරන්නේත් ඕකට නේ! එතකොට, විපරිණාම දුක්ඛයත් ඒකට එනවා, දුක්ඛ දුක්ඛයත් ඕකට තියෙනවා. දුක්ඛ තුනකින් සම්පූර්ණ වෙනවා.

Waharaka Thero: Exactly. Sankara are performed for this purpose. Viparinama-dukkha (the suffering that comes from the likable things changing to the worse) also creeps in. Dukkha-dukkha (the agitation to keep things in line with one's liking) is already there. Now the suffering is complete with three types of dukkha.

මොකද, වෙහෙස – ස්වභාවික වෙහෙස, අපි අකැමැති වෙහෙස එනවා. සංඛාර කරන්නත් දුක් විදිනවා, වෙහෙසෙනවා ගොඩනගන්න. විපරිණාමික දුක්ඛයත් එනවා. එතකොට ඔතනින් වෙන්නේ මොකද, **දුක්ඛ දුක්ඛය, සංඛාර දුක්ඛය, විපරිණාම දුක්ඛය කියන දුක් තුනකින් යුක්ත වෙනවා.**

The natural exhaustion, the fatigue, something that we don't really like comes in while we do sankara (actions of the body, mind and speech). It's is the suffering one has to indulge in, from the exhaustion resulting from building up things. Accordingly, the suffering is threefold. Dukkha-dukkha, viparinama-dukkha and sankhara-dukkha.

~ අනිපූජ්‍ය වහරක අභයරතනාලංකාර හිමිපාණන් වහන්සේ ~

~ Late Ven. Waharaka Abhyarathanāṅkārā Thero ~